

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 4, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 26510 -74000 ΦΑΞ: 26510 -79286

Διαβάζεται από 2.000 οικογένειες Ζαγορίσιων στην Ελλάδα και σ' όλον τον κόσμο

ΕΤΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟ
ΕΝΝΑΤΟ
ΑΡ. ΦΥΛ. 453
ΜΑΡΤΙΟΣ
2016

ΚΩΔΙΚΟΣ 092571

Η ΑΣΒΕΣΤΗ ΦΛΟΓΑ ΤΟΥ ΜΑΡΤΗ ΤΟΥ ΞΕΣΗΚΩΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΙΗΣΗΣ

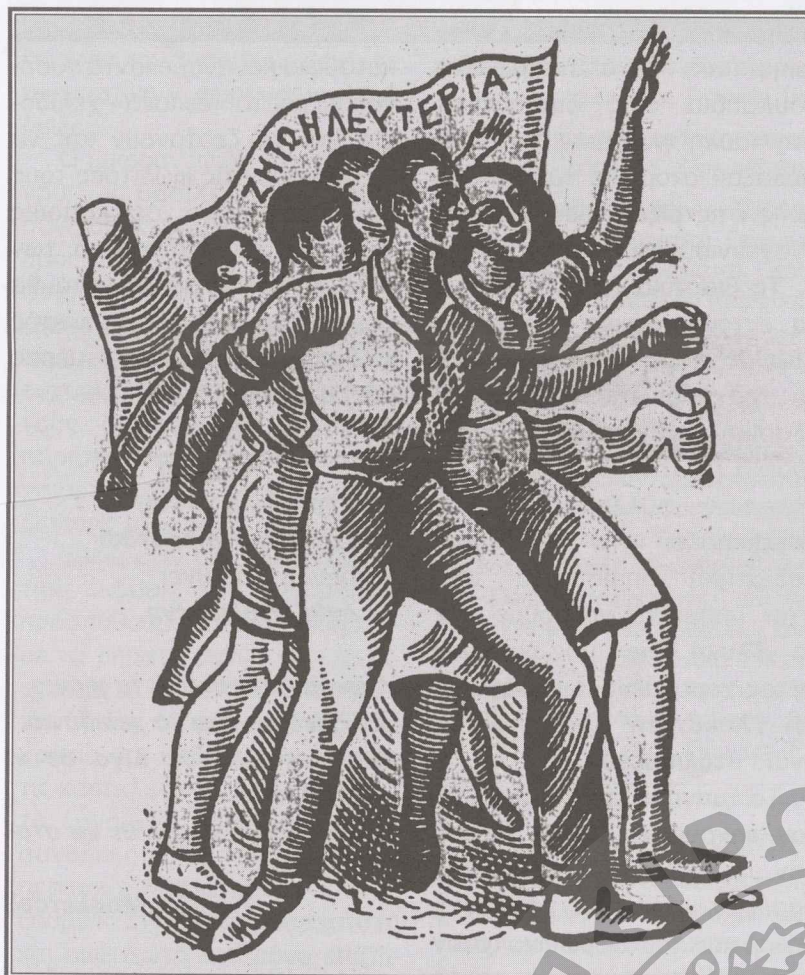
Ο Μάρτης είναι ακατάλυτα δεμένος με την ιστορία μας, αφού Μάρτης ήταν όταν ξεκίνησε και ξέσπασε ο μεγάλος ξεσηκωμός του Γένους μας το 1821.

Από το 1998 μια ακόμη μέρα του ανάμεσα στις τόσες (για τη γυναίκα, το νερό, την δασοπονία, τις φυλετικές διακρίσεις), εκείνη της 21ης Μαρτίου καθιερώθηκε από την UNESCO ως «Παγκόσμια Ημέρα της Ποίησης» (σχετικό ρεπορτάζ του Σ.Θ. σε άλλη σελίδα).

Δυο γιορτές, στον ίδιο μήνα με διαφορά λίγων ημερών, απόλυτα ταυτισμένες και αλληλοτροφοδοτούμενες: Η ποίηση αποτέλεσε το προσάναμμα, στην αρχή και το θρέψιμο και φούντωμα της φωτιάς αργότερα, για την 25η Μαρτίου του 1821. Μ' ένα εγερτήριο ποίημα ξεκίνησε ο ξεσηκωμός, εκείνο του Εθνεγέρτη Ρήγα Φεραίου με το «ως τότε παλικάρια θα ζούμε στη σκλαβιά» και ακολούθησαν οι μεγάλοι Εθνικοί μας ποιητές, ο Ανδρέας Κάλβος με το «θέλει αρετή και τόλμη η ελευθερία» και ο Διονύσιος Σολωμός με τον «Ύμνο του στην Ελευθερία». Στη συνέχεια ο Αριστοτέλης Βαλαωρίτης με το «Μέριασε δράχε να διαβώ», και τα κλέφτικα τραγούδια, άλλη μορφή ποίησης αυτά. Και μαζί με τους δικούς μας Βάρδους και πολλοί μεγάλοι ξένοι ποιητές, με πρώτο τον Λόρδο Βύρωνα που έδωσε και τη ζωή του στην Ελληνική Επανάσταση. Κι ακόμα ο μεγάλος Βίκτωρ Ουγκώ που μοιρολογεί την καταστροφή της Χίου με το εμβληματικό ποίημά του «Το Ελληνόπουλο» («Τούρκοι διαβήκαν, χαλασμός, θάνατος πέρα ως

πέρα») και το παιδί της Χίου σαν εκδίκηση να λέει «θόλια, μπαρούτι θέλω...» και μαζί μ' αυτούς τους δυο και πολλοί άλλοι Ευρωπαίοι ποιητές που αποτέλεσαν μέρος του γνω-

κατοχής το Φλεβάρη του '43, ένας άλλος μεγάλος μας ποιητής ο Άγγελος Σικελιανός παίρνει τη σκυτάλη από τον Παλαμά και βροντοφωνάζει πάνω απ' τον τάφο του το γνωστό:

στού Κινήματος του «Φιλελληνισμού».

Έτσι φθάνουμε στα νεότερα χρόνια με τους Μακεδονικούς αγώνες και τον άλλο μεγάλο Βάρδο μας τον Κωστή Παλαμά να σαλπίζει τον αγώνα της ελευθερίας με το ...

«Ξανά του Ρήγα η σάλπιγγα και πάει στα μεσουράνια
Μαυροβουνιού καπλάνια κι Ολύμπου σταυραετοί».

Κι αργότερα μέσα στο διπλό ζόφο της Γερμανο - Ιταλικής

«Ηχείστε σάλπιγγες... καμπάνες βροντερές
δονήστε σύγκορμη τη χώρα
πέρα ως πέρα...
Βογκήστε τύμπανα πολέμου...
οι φοβερές σημαίες, ξεδιπλωθείτε στον αέρα!»

Το χορό τον συνεχίζει ένας άλλος μας ποιητής ο Οδυσσεύς Ελύτης που με το «Δοξαστικό του» από το εμβληματικό του ποίημα «Αξίον εστί», υμνεί το θάρρος των νέων τον Μάρτη εκείνον του 1943, που ξεχύθη-

καν αυθόρμητα και ανοργάνωτα να γιορτάσουν τη μεγάλη επέτειο της 25ης Μαρτίου κάτω απ' τη μύτη του κατακτητή. Την ημέρα που κοντά διακόσια χρόνια τώρα συνεχίζει να αρδεύει τις ψυχές, τις συνειδήσεις και τους αγώνες του Ελληνικού λαού.

Μ' αυτό το Δοξαστικό με τίτλο «Η μεγάλη έξοδος» λέει ο ποιητής: «Τις μέρες εκείνες έκαναν σύναξη μουσική τα παιδιά και λάβανε απόφαση, επειδή τα κακά μαντάτα πλήθαιναν στην πρωτεύουσα, να θγουν έξω σε δρόμους και σε πλατείες, με το μόνο πράγμα που τους είχε απομείνει: μια παλάμη τόπο κάτω από τ' ανοιχτό πουκάμισο, με τις μαύρες τρίχες και το σταυρουδάκι του ήλιου. Όπου είχε κράτος κι εξουσία η Άνοιξη.

Και επειδή σίμωνε η μέρα που το γένος είχε συνήθειο να γιορτάζει τον άλλο Σηκωμό, τη μέρα πάλι εκείνη ορίσανε για την Έξοδο. Και νωρίς εδγήκανε καταμπροστά στον ήλιο, με πάνου ως κάτω απλωμένη την αφοθιά σαν σημαία, οι νέοι με τα πρησμένα πόδια και τους έλεγαν αλήτες. Και ακολουθούσανε άντρες πολλοί και γυναίκες και λαθωμένοι με τον επίδεσμο και τα δεκανίκια. Όπου έθλεπες άξαφνα στην όψη τους τόσες χαρακίες, που 'λεγες είχανε περάσει μέρες πολλές μέσα σε λίγη ώρα».

Μ' αυτό το μικρό κομμάτι από το Δοξαστικό του «Αξίον εστί» τιμούμε κι εμείς, από τη μικρή τούτη επαλή και τη μεγάλη Εθνική μας γιορτή και την «Παγκόσμια Ημέρα Ποίησης».

B.T.

Χρονογράφημα**Ανοιξιάτικη έκπληξη...****Σταύρου Συκιώτη**

ζωής τους. Τα απονεκρωμένα λουλουδία στις διάσπαρτες στην αυλή γλάστρες, που διαφύλαξαν στοργικά τα κύτταρα ζωής στις ρίζες τους, όλο και αναγεννιούνται.

Τα βιαστικά ζουμπούλια, με τα έντονα κίτρινα ή γαλάζια χρώματά τους, τραγουδούν ήδη το τραγούδι της Άνοιξης. Η κλασική τριανταφυλλιά, συντροφιά με τον κορμό της κληματαριάς φυλλοβόλησε και παρουσιάζει την καινούρια μοδίστηκη δημιουργία της. Έτσι, μπορούμε να πούμε πως το «**Γλυκύ Έαρ**» μας ήρθε και φέτος χαρούμενο και γρήγορο. «**Η Γλυκυτάτη Άνοιξη με τ' άνθια στολισμένα**».

Το ξύπνημα της Άνοιξης, με τον ερχομό του μήνα Μάρτη δεν αφορά μόνο το φυτικό βασίλειο αλλά και το ζωικό, όπως και το ανθρώπινο στον ψυχολογικό ιδιαίτερα τομέα του. Το φιλαράκι μου ο κοκκινολαίμης (έγραψα γι' αυτόν στο φύλλο του «Ζαγορίου μας» αριθμ: 176-7/11-12-1992) με καλημερίζει κάθε πρωινό στο περβάζι του παραθυριού μου, όπου τον περιμένουν ψίχουλα τροφής. Δεν έχω στοιχεία για να πω πως είναι ο ίδιος κοκκινολαίμης που γνώρισα, ωστόσο μου δείχνει εμπιστοσύνη και φιλικότητα. Το ταξίδι τους, στο άρμα της Άνοιξης, έκαναν και τα γοργοπετούμενα μαύρα

κοτσύφια και αναμένονταν οσονούπω και τα «οικιακά» **χελιδόνια** για να ζεστάνουν και να φρεσκάρουν τις φωλίτσες τους που περιμένουν σε κάποιες γωνίτσες στα στέγαστρα των σπιτιών μας. Μαζί μ' αυτά θα καταφθάσει και ο σαλπικτής του πρωινού της κάθε μέρας μας: ο **Κούκος**.

Άνοιξη
Μοσχοβολά η πλάση
όλα στήνουν χοροστάσι
Η Άνοιξη διαθαίνει
με άνθη στολισμένη.

Λιώνουν στα θουνά τα χιόνια
και ξανάρχονται τα χελιδόνια.
Οι πασχαλιές σε λίγο θε ν' ανθίσουν
τον Επιτάφιο γοργά θε να στολίσουν.

(Στ. Μπολέτση)

Η πρόθεση «**ανά**» σε σύζευξη με μια ατέλειωτη σειρά λέξεων, εννοιολογικά μπορεί να γεμίσει ένα ολόκληρο λεξικό. Ξεκινώντας από την Άνοιξη που **ανα-γεννά** και **ανα-ζωογονεί** όλη τη φύση, που με τη σειρά της **ανα-διώνει**, **ανα-πτύσσεται** και **ανα-νεώνει** την όποιες μορφής καρποφορία της, φθάνουμε μέχρι την **ανα-μόχλευση** της σκέψης, της γνώσης, της εμπνεύσης του σκεπτόμενου ανθρώπου που, παγκόσμια, πλούτισε τη βιβλιογραφία που

αναφέρεται στην Άνοιξη με πλούσιο πεζό, ποιητικό και λογοτεχνικό λόγο.

Η «**Δεύτερη Σελίδα**» περιορίζεται στα γραφόμενά της, σαν χαιρετισμό στον «**Χρόνο-Άνοιξη**» 2016 που αναμετρά το κύλισμα των ημερών της τρέχουσας καθημερινότητάς μας η οποία παρά την ψυχολογική αναζήτηση μιας ανθόχρωμης ανοιξιάτικης ατμόσφαιρας, αισθάνεται ότι περιβάλλεται από έναν φθινοπωρινό ορίζοντα μελαγχολίας και απογοήτευσης.

Η καθημερινή και αδιάκοπη παρουσίαση τηλεοπτικών εικόνων του μαρτυρίου και της απαξίωσης της ζωής πολλών χιλιάδων ή εκατομμυρίων ανθρώπων που περιφέρονται απεγνωσμένα, σα ρέοντα ποτάμια, προς το ξάγναντο της ζωής, προκειμένου να μην τη χάσουν.

Η Ελπίδα που τρέφει την προσδοκία μιας καλύτερης ζωής των μυρίων αυτών ανθρώπων της Μέσης Ανατολής προς τον Ευρωπαϊκό χώρο, υπό μορφήν διωγμού, κατατρεγμών και θανάτωσης, αποτελεί μια αναγκαία καταδίκη εκ μέρους της πανανθρώπινης κοινωνίας του 21ου αιώνα, που μπορεί να επαίρεται για ανθρώπινες αξίες και πολιτισμούς.

Διερωτώμαι, τι θα γράψουν για την ανθρώπινη κοινωνία, στις σελίδες της Ιστορίας, όταν, τα χιλιάδες παιδικά, βρέφη και νεογνά που, ασυνείδητα, μας χαιρετούν και μας χαμογελούν στη οθόνη της τηλεόρασης, μη έχοντας γνώση και συνείδηση μιας πραγματικότητας του όλου φαινομένου, πληροφορηθούν και αναζητήσουν τις σημερινές συνθήκες απάνθρωπης ταλαιπωρίας, ενθλιπτικής και γίνονται θεατές των σημερινών ειδησεογραφικών προγραμμάτων της τηλεόρασης.

Ευχόμεθα, ο παγκόσμιος άνθρωπος να έχει τη Θεία Ενέργεια, ώστε να παρέμβει το δυνατόν συντομότερο, να εκλείψει αυτή η ανθρώπινη συμπεριφορά και να εκλείψει μια ανθρώπινη τραγωδία.

ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΤΙΜΗΣΕ ΤΟΝ ΦΡΙΞΟ ΤΖΙΟΒΑ**ΤΙΜΗ ΣΤΟΝ ΦΡΙΞΟ ΤΖΙΟΒΑ**

Ζαγορίσια και Γιαννιώτικη ατμόσφαιρα με επικάλυψη πανεπιστημιακή. Σ' αυτό το περιβάλλον τιμήθηκε ο Φρίξος Τζιόβας. Σημαδιακός και ο πολυχώρος «Δ. Χατζής» στα παλιά σφαγεία στα «Ταμπάκια». Ακριβώς σ' αυτό το σημείο, σ' ένα καφενείο που τ' ονόμασαν «Ζαν Μωρεάς», αντάμωσαν ο Δημήτρης Χατζής, ο Λεάνδρος Βρανούσης, ο Σωτήρης Ζούμπος, ο Φρίξος Τζιόβας κι άλλα πρόσωπα του πνεύματος και του λόγου πριν από μισό αιώνα.

Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων – Επιτροπή Λόγου και Τέχνης τίμησε τον Φρίξο Τζιόβα στις 16-3-16 στις 7.30 το βράδυ σε κατάμεστη αίθουσα. Τον συντονισμό είχε η κ. Γεωργία Λαδογιάννη, καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιό μας. Πρώτος χαιρέτισε την εκδήλωση ο Πρύτανης κ. Γεώργιος Καψάλης κι ακολούθως ο αναπληρωτής Πρύτανης κ. Ανδρέας Φωτόπουλος, Πρόεδρος της Επιτροπής Λόγου και Τέχνης. Κλήθηκε και χαιρέτισε την εκδήλωση και ο Δήμαρχος Ζαγορίου κ. Βασίλειος Σπύρου, εξαιρώντας την προσωπικότητα του τιμωμένου, αλλά και τον πολιτισμό και την παιδεία του Ζαγορίου.

Πρώτος κύριος ομιλητής ο κ. Απόστολος Μπενάτσος, καθηγητής στο Πανεπιστήμιο, που αναφέρθηκε και ανέλυσε κυρίως το ποιητικό έργο του τιμωμένου. Ποιητικό έργο με ερεθίσματα απ' το Ζαγόρι, απ' τα Γιάννινα, απ' την κατοχή, απ' την οικογένεια και την κοινωνία. Δεύτερος ομιλητής ο συγγραφέας Μιχάλης Σπένγγος, που ασχολήθηκε κυρίως με τον πεζό λόγο του Φρίξου Τζιόβα και ειδικότερα το αφήγημα και το διήγημα. Ο κ. Σπένγγος σε επισκέψεις του στο σπίτι του Φρίξου σχημάτισε προσωπική γνώμη για τον χαρακτήρα, την προσωπικότητα και την πνευματική οντότητα του τιμωμένου. Μας είπε ο κ. Μιχάλης ότι ο Φρίξος πρώτα ήταν δάσκαλος, που πέρασαν απ' τα χείλη του χιλιάδες παιδιά κι ύστερα ήταν ποιητής και συγγραφέας. Μας είπε ακόμη ότι κατόρθωσε κι

έκανε τα αντικείμενα να μιλούν. Σε ερώτηση του Μιχάλη τι περιμένει απ' την εκδήλωση απάντησε:

«Θέλω να έχει κόσμο και να με διαβάσουν οι συμπολίτες μου».

Οι δυο ομιλητές σε επίκαιρα σημεία άφηναν την κ. Λαδογιάννη ή την φιλόλογο κ. Ελένη Σιωμοπούλου να απαγγείλουν έμμετρο λόγο ή να διαβάσουν πεζό λόγο. Το ακροατήριο κολημένο στα χείλη των ομιλητών, ροφούσε ευχάριστα τα λεγόμενα και οι αρκετοί Ζαγορίσιοι φούσκωναν από περηφάνεια για τον τόπο τους και τους πνευματικούς φάρους που ανέδειξε.

Ο μικροανειψίος του τιμωμένου κ. Βασίλειος Τζιόβας, συν/χος κτηνίατρος και Πρόεδρος της Ιστορικής και Λαογραφικής Εταιρείας Ζαγορίου, εξουσιοδοτημένος από τον θείο του, ανέβηκε στο μικρόφωνο κι ευχαρίστησε το Πανεπιστήμιο, τους διοργανωτές και τους παρισταμένους ακροατές. (Ο χαιρετισμός δημοσιεύεται σε διπλανή στήλη).

Εμείς εδώ που συνεχίζουμε την έκδοση του περιοδικού προσπαθούμε ν' ακολουθήσουμε τα βήματα αυτών των φωτισμένων μυαλών που ξεκίνησαν τούτη την έκδοση πριν από 38 χρόνια και κάθησαν σε τούτες τις καρέκλες να γράψουν. Βαρύ το έργο μας και δύσκολες οι συνθήκες της εποχής. Με περίσσιο πατριωτισμό συνεχίζουμε κι έχουμε συμπαράστατη και εμψυχωτή τον μόνο επιζώντα εκείνων των πρωτοπόρων, τον Φρίξο Τζιόβα. Τα τηλεφωνήματά του καθημερινά, με συμβουλές και παροτρύνσεις, με νουθεσίες και συμβουλές. Το σημαντικότερο τηλεφώνημα γίνεται το πρωί που ο ταχυδρόμος θ' αφήσει το περιοδικό στην θυρίδα του Φρίξου. Η ικανοποίησή του εκφράζεται απλόχερα και οι ευχές για συνέχεια ακολουθούν.

Ευχόμαστε μακροήμερευση στον δικό μας Φρίξο Τζιόβα κι ας έρθουν κι άλλες τιμητικές διακρίσεις.

Απόστολος Ντιναλέξης

Φρίξος Τζιόβας

- Γεννήθηκε στους Ασπραγγέλους (Δοβρά) Ζαγοριού το 1919.
- Νήπιο ορφάνεψε από πατέρα (δάσκαλος ο πατέρας και ο παππούς του, από οικογένεια εμπόρων η μάνα του).
- Τελείωσε το δημοτικό στο χωριό του, τη Ζωσιμαία Σχολή και τη Ζωσιμαία Παιδαγωγική Ακαδημία.
- Υπηρέτησε ως δάσκαλος κυρίως σε σχολεία του Ζαγορίου.
- Από παιδί συναντήθηκε με λογοτεχνικά βιβλία ποιότητας.
- Ασχολήθηκε νωρίς κυρίως με την ποίηση, αργότερα και με την πεζογραφία.
- Δημοσίευσε εργασίες του σε λογοτεχνικά περιοδικά και εφημερίδες.
- Το έργο του, ποιητικό και πεζό, απασχόλησε αρκετά τους κριτικούς της λογοτεχνίας.
- Στίχοι του μεταφράστηκαν στα γαλλικά και διήγημά του στα γερμανικά.

Συνεκδότης, συνδιευθυντής των περιοδικών:

Ηπειρωτικές Σελίδες, Γιάννινα 1952-1953· Ενδοχώρα, Γιάννινα 1959-1967

Συμμετείχε στην έκδοση των περιοδικών:

Ηπειρωτικά φύλλα· Ηπειρωτικά Γράμματα· Το Ζαγόρι μας.

Εργογραφία του Φρίνου Τζιόβα:

- Εντελβίαις (ποιήματα), Γιάννινα 1940.
- Αίμα και φως (ποιήματα), Γιάννινα 1954.
- Χρονικό της Δοβράς (παρουσίαση, σχόλια), Γιάννινα 1981.
- Τα μάγια, Γιάννινα 1986.
- Κατοχικά της Δοβράς, Γιάννινα 1988, Ανάτυπο από το Ηπειρωτικό Ημερολόγιο 1988.
- Η εκδίκηση, Γιάννινα 1989.
- Κατάλογοι συγγραφέων περιοχής Ζαγοριού, Γιάννινα 1990.
- Έξοδος για πάντα (διήγημα), Γιάννινα 1991.
- Κυρά-Πολυξένη η οσία (διήγημα), Ανάτυπο από το Ηπειρωτικό Ημερολόγιο 1991 της Εταιρείας Ηπειρωτικών Μελετών (τόρα και στο Έξοδος για πάντα (διήγημα) Γιάννινα 1991, σσ. 75-118).
- «Ποιήματα» (εκλογή), Γιάννινα 1997.
- Λιχνίσματα (αφηγήματα), Γιάννινα 1999.
- Η μαγική φουαρμόνικα (παράμυθοι), Γιάννινα 2001, Έκδοση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ιωαννίνων.
- Άξιον εστί (το χρονικό ενός δέντρου) αφήγημα, Γιάννινα 2006.
- Ηχώ (αφηγήματα), Γιάννινα 2009.

Ο χαιρετισμός του Βασίλη Τζιόβα

Με εντολή κι εξουσιοδότηση του συνεπαυμένου και εκλεκτού συγγενούς μου Φρίξου Τζιόβα, μεταφέρω τις θερμές ευχαριστίες του στους διοργανωτές και στους ομιλητές της σημερινής εκδήλωσης που γίνεται προς τιμήν του και σ' όλους όσους τον τιμούν σήμερα με την παρουσία τους εδώ. Θα ήθελε πολύ να εκφράσει αυτοπροσώπως τις ευχαριστίες αλλά δυστυχώς το βάρος των χρόνων δεν του το επιτρέπουν.

Θερώ ευτυχί την επιλογή του χρόνου της εκδήλωσης αυτής, αφού σε λίγες μέρες η 21η Μαρτίου γιορτάζεται παντού ως η «Παγκόσμια ημέρα της ποίησης». Και ο Φρίξος πρωτίστως ήταν ποιητής.

Θάθελα επίσης να προσθέσω τις ευχαριστίες προς τους διοργανωτές εκ μέρους όλων των Ζαγορίσιων μέσω της «**Ιστορικής και Λαογραφικής Εταιρείας Ζαγορίου**», της οποίας ο Φρίξος Τζιόβας είναι από τα ιδρυτικά μέλη, όπως και του μηνιαίου οργάνου της περιοδικού «**Το Ζαγόρι μας**», του οποίου είναι πλέον ο μόνος επιζών από την πρώτη Συντακτική Επιτροπή του μαζί με τους αείμνηστους και εξέχοντες Ζαγορίσιους Κώστα Λαζαρίδη, Γιάννη Νικολαΐδη, Κώστα Βαρζόκα, Στάθη Λαμπρίδη, Κίμωνά Κυριαζή, Λεωνίδα Τσαούση και Ευριπίδη Γιαννακό. Το περιοδικό μας το οποίο φέτος κλείνει 38 χρόνια ζωής, άθλος νομίζουμε για ένα μικρό περιοδικό, αλλά η αντοχή του είναι αποτέλεσμα εκείνης της πρώτης σποράς.

Σας ευχαριστώ.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΩΝ

Αντί χαιρετισμού στην τιμητική εκδήλωση για το Φρίξο Τζιόβα στις 16 Μαρτίου 2016

Εμείς οι Ασπραγγελιώτες (Δοβριανίτες), οι συγχωριανοί του Φρ. Τζιόβα, συγχαιρούμε και ευχαριστούμε την Επιτροπή Λόγου και Τέχνης του Παν/μίου Ιωαννίνων και το ΠΚΔΙ για τη διοργάνωση της εκδήλωσης που πραγματοποιήθηκε στις 16 Μαρτίου 2016 στον Πολυχώρο Δημ. Χατζής, στα Παλιά σφαγεία, με θέμα «Τιμή στον Φρίξο Τζιόβα», πραγματική τιμή στο λογοτέχνη Φρ. Τζιόβα, το συγχωριανό μας και δάσκαλό μας. Με ιδιαίτερο ενδιαφέρον και συγκίνηση παρακολούθησαμε στην κατάμεστη αίθουσα τους αξιόλογους ομιλητές, τον τ. Αναπληρωτή Καθηγητή του Παν/μίου Ιωαννίνων Απ. Μπενάτση και το συγγραφέα Μιχ. Σπέγγο, που παρουσίασαν διεξοδικά και ανέλυσαν το λογοτεχνικό έργο του Φρ. Τζιόβα, ο καθένας με τη δική του ματιά. Με τις αναγνώσεις κειμένων του (ποιημάτων και πεζών) από εκείνους καθώς και από τη φιλόλογο Ελ. Σιωμπούλου ταξιδέψαμε στο μαγικό κόσμο της λογοτεχνίας του Φρ. Τζιόβα. Η συγκίνηση ξεχείλιζε όταν η καθηγήτρια του Παν/μίου Ιωαννίνων Γ. Λαδογιάννη, συντονίστρια της εκδήλωσης, απήγγελε το ποίημα για τον Τάσο, το γιο του, τον δικό μας Τάσο...

Ποιος δεν αναγνωρίζει βέβαια την αξία του λογοτεχνικού έργου του Φρ. Τζιόβα, για το οποίο μας μίλησαν εμπεριστατωμένα οι κύριοι ομιλητές της εκδήλωσης. Έχουν ασχοληθεί εξάλλου κι έχουν γράψει γι' αυτό οι πλέον ειδικοί, αξιόλογοι κριτικοί και λογοτέχνες, άνθρωποι των γραμμάτων. Για μας δε τους συγχωριανούς του το έργο του Φρ. Τζιόβα, επιπλέον από τη λογοτεχνική, έχει και συναισθηματική αξία. Το θεωρούμε πολύ οικείο (ακόμη κι όταν δεν κατανοούμε όλα του τα σημεία), γιατί τα

βιώματά του είναι και δικά μας βιώματα, οι αναμνήσεις του είναι και δικές μας, ζούμε κι εμείς τις ιστορίες μας μέσα από τις δικές του ιστορίες, ψάχνουμε να αναγνωρίσουμε τον εαυτό μας και τα γνωστά μας πρόσωπα μέσα στους ήρώές του, πραγματικούς ή φανταστικούς...

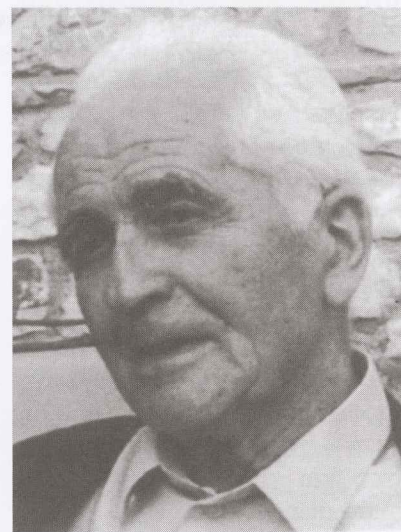
Η εκδήλωση της 16ης Μαρτίου ήταν αφιερωμένη κατεξοχήν στο **λογοτεχνικό έργο** του Φρ. Τζιόβα. Η ιδιότητα του λογοτέχνη όμως συνυπάρχει και συνυφάνεται με την άλλη εξίσου σημαντική ιδιότητά του, που ήταν και η κύρια ενασχόλησή του, αυτή του δασκάλου, του παιδαγωγού. Ο ίδιος ο τιμώμενος μάλιστα, όταν ρωτήθηκε από το Μιχ. Σπέγγο αν έπρεπε να διαλέξει ανάμεσα στα δύο, απάντησε πως πρώτα και πάνω από όλα είναι δάσκαλος, και πάνω σ' αυτόν τον καμβά έστησε το λογοτεχνικό του έργο. Και για τους συγχωριανούς του, τους Δοβριανίτες, που μεγάλωσαν και ζούσαν καθημερινά μαζί, είναι ο δάσκαλος του χωριού τους, ο δάσκαλός τους, τον λογοτέχνη Φρ. Τζιόβα τον γνώρισαν στην πορεία.

Ένα τιμητικό αφιέρωμα λοιπόν στον **άνθρωπο και τον παιδαγωγό Φρ. Τζιόβα**, έχει βάλει στις άμεσες προτεραιότητές του ο Πολιτιστικός Σύλλογος Ασπραγγέλων, έτσι όπως τον γνωρίζουν οι συγχωριανοί του, οι φίλοι του, συνάδελφοί του, και κυρίως όσοι είχαν την τύχη να τον έχουν δάσκαλο, οι μαθητές του. Ο ίδιος, σεμνός και μετριοφρων καθώς είναι, πάντα αντιδρούσε σε κάτι τέτοιο, όμως εμείς του το οφείλουμε ως ελάχιστο φόρο τιμής για την προσφορά του όλα αυτά τα χρόνια.

Ο Φρ. Τζιόβας ήταν για πολλούς από μας τους νεότερους ο δάσκαλός μας και στις 6

τάξεις του Δημοτικού, στο χωριό μας στους Ασπράγγελους Ζαγορίου, χρόνια καθοριστικά για τη διαμόρφωση της προσωπικότητάς μας. Εμείς οι μαθητές του, με αφορμή την τιμητική εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε, αισθανθήκαμε την ανάγκη να εκφράσουμε δημόσια το **σεβασμό** μας, την **αγάπη** μας και τις **ευχαριστίες** μας για όλα όσα εκείνος μάς προσέφερε στα μαθητικά μας χρόνια και όχι μόνο. Είναι το λιγότερο βέβαια σε σχέση με αυτά, που εκείνος έκανε για εμάς.

Πέρα από τις γνώσεις που προσπάθησε να μας μεταδώσει μέσα από τα μαθήματα του αναλυτικού προγράμματος, κυρίως φρόντισε όλον αυτόν τον πλούτο να τον μετουσιώσουμε σε **γνώση** για να ενταχθούμε, όσο γίνεται πιο ομαλά και δημιουργικά, στην κοινωνία, στην ίδια τη ζωή. Υιοθετώντας τις πιο προοδευτικές παιδαγωγικές μεθόδους για την εποχή του, σμίλεψε την ψυχή μας και το χαρακτήρα μας. Μας διδάξε πρώτα απ' όλα **ήθος, αρχές κι αξίες**, δημοκρατία, ελευθερία πράξεων και λόγου, αλληλεγγύη, συνεργατικότητα - ομαδικό πνεύμα, αλλά και ευγενή άμιλλα, εργατικότητα, υπευθυνότητα και πολλά άλλα, κι όλα αυτά με βιωματικό τρόπο, μέσα από σχολικές δραστηριότητες, αναθέτοντάς μας εργασίες και αφήνοντάς μας να αναπτύξουμε πρωτοβουλίες. Δεινός χρήστης της δημοτικής, φρόντιζε για τη γλωσσική μας καλλιέργεια, καθώς και για την αισθητική μέσα από θεατρικές παραστάσεις και την ενασχόλησή μας με τη ζωγραφική, το χορό και τη μουσική, παραδοσιακή, έντεχνη ακόμη και την κλασική! Δε θα μπορούσε βέβαια να λείπει η λογοτεχνία. Όντας ο ίδιος λογοτέχνης, ήθελε να μας μυήσει στο

μαγικό κόσμο της και είχε καθιερώσει κάποιες ώρες την εβδομάδα στο τέλος του ωρολόγιου προγράμματος για να διαβάζουμε σε συνέχειες έργα κλασικών Ελλήνων και ξένων λογοτεχνών. Θυμάμαι με πόση ανυπομονησία περιμέναμε αυτή τη δραστηριότητα! Αξέχαστα χρόνια! Θα μπορούσαμε να μιλάμε ώρες για όλα αυτά...

Εμείς οι μαθητές και οι μαθήτριάς του αισθανόμαστε πραγματικά πολύ περήφανοι/ες να λέμε πως δάσκαλός μας ήταν ο Φρίξος Τζιόβας, ο προοδευτικός παιδαγωγός με τη στόφα και τις ευαισθησίες του λογοτέχνη συνάμα. **Κι αν στους γονείς μας οφείλουμε το ζην, στο δάσκαλό μας, τον κύριο Φρίξο, οφείλουμε κατεξοχήν το ευ ζην.** Θέλουμε να ελπίζουμε ότι κι εμείς δεν τον διαψεύσαμε και φανήκαμε, όσο μπορούσαμε, αντάξιοι των προσδοκιών του. Αυτό εξάλλου θα είναι και η μεγαλύτερη ικανοποίηση για τον ίδιο!

Δάσκαλέ μας,

Σε ευχαριστούμε από τα βάθη της καρδιάς μας, σε ευγνωμονούμε ειλικρινά και ευχόμαστε να είσαι καλά και να συνεχίζεις να μας δίνεις από την πολύτιμη σοφία σου!

Εκ μέρους των μαθητών
του Φρ. Τζιόβα

Ευθαλία Ν. Παπαγεωργίου

ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΤΙΜΗΣΕ ΤΟΝ ΦΡΙΞΟ ΤΖΙΟΒΑ
«Ποίηση δοξαστική θαλερότητας κι ελπίδας»

*Μου αρέσει νάρχεται η παλιά ρομαντική βροχή
και σε μια κάμαρη εγώ να μένω
να μένω καθώς τώρα.
Να μην πονώ, να κάθομαι χωρίς απαντοχή,
ν' ακούω στη σκεπή και στην αυλή τη μπόρα.
Να παίζει μελαγχολικά μια μουσική δωματίου
και να θυμάμαι τα γλυκά παιδικά μου χρόνια:
Κήπους, υγρούς ευκάλυπτους
χρυσούς καρπούς στα δέντρα
Κι εκείνα τ' αυγουσιτιάτικα νυχτερινά τριζόνια.
Αχ! Η βροχή στο γαλανό το δάσος, στις σκεπές
τα ρόδα και τα σύννεφα στην απαλήν εσπέραν
που κάποτε την παιδική ψυχή μου να ξεχύνει
κάτι σαν φλόουτο γλυκό στην ατμόσφαιρα.*

Έτσι ξεκίνησε η εκδήλωση η αφιερωμένη στο Φρίξο Τζιόβα την Τετάρτη το απόγευμα στην αίθουσα Δημ. Χατζής στα παλιά σφαγεία με την απαλή φωνή της Ελένης Σιωμπούλου στην απαγγελία του ποιήματός του «Νοσταλγία». Τούτη η εκδήλωση ήταν σημαδιακή γιατί γινόταν σε ένα χώρο που φέρνει μνήμες σε κάποιους που απόμειναν να ανακαλούν εικόνες αληθινές ή ακούσματα από διηγήσεις εκείνων που τις έζησαν. Στα ταμπάκια ήταν το στέκι λίγων μα εκλεκτών ποιητών της εποχής κι εκεί αντάμωναν τα γλυκά απογεύματα και τα βράδια για να πουν τραγουδιστά, ποιητικά τις σκέψεις τους. Ανάμεσά τους ο Δημήτρης Χατζής, ο Σωτήρης Ζούμπος κι ο Φρίξος Τζιόβας. Και το όνομα στο στέκι τους δανεικό από το καλλιτεχνικό ψευδώνυμο «Ζαν Μωρεάς» του Πελοποννήσιου ποιητή Ιωάννη Παπαδιαμαντόπουλου. Παρών κι ο χωροφύλακας για να ελέγχει, αλλά να μην μπορεί να αντιληφθεί τη σημασία των αυτοσχέδιων στίχων: Ποιος φταίει για το κακό το ριζικό μας;

Την εκδήλωση οργάνωσε η Επιτροπή Λόγου κι Τέχνης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων με την ευκαιρία, όπως τονίστηκε, της παγκόσμιας ημέρας της ποίησης που έρχεται σε λίγο στις 21 Μαρτίου.

Δεν ήταν γενναιοδωρία του πανεπιστημίου στην προσφορά και στο έργο του τιμώμενου, τόνισε ο πρόεδρος του πανεπιστημίου Ιωαννίνων Γιώργος Καψάλης, αλλά χρέος απέναντι σε όλους εκείνους που προσέφεραν στην ιστορία και στον πολιτισμό του τόπου, λαμβάνοντας υπόψη και τις συνθήκες στις οποίες έδρασαν. Αναφερόμενος στο βιογραφικό του επεσήμανε πως ήταν μια ζωή δάσκαλος, πραγματικός δάσκαλος. Ο Φρίξος Τζιόβας γεννήθηκε στους Ασπραγγέλους (Δοβρά) και αποφοίτησε από τη Ζωσιμαία σχολή (ό,τι καλύτερο, είπε). Τόνισε επίσης πως ο απόηχος του έργου του απασχόλησε σπουδαίους κριτικούς της λογοτεχνίας.

Και όχι μόνον αυτούς, θα συμπληρώναμε εμείς, αλλά και σπουδαίους παιδαγωγούς όπως τον Ευάγγελο Παπανούτσο που αναφερόμενος στο έργο του έκανε λόγο «για μια λεπτή ποιητική διάθεση

που ξέρεi να εκφράζεται συγκρατημένα και υποβλητικά. Και που τα εκφραστικά της μοτίβα στίλβουν σα νάναι καμωμένα από καθαρό, ξυρικό μέταλλο».

Χαιρετισμό απηύθυναν ο πρόεδρος της επιτροπής Λόγου και Τέχνης αναπληρωτής πρόεδρος του πανεπιστημίου Ιωαννίνων Ανδρέας Φωτόπουλος και ο δήμαρχος Ζαγορίου Βασίλης Σπύρου.

Ομιλητές ήταν ο Απόστολος Μπενάτσης τώως αναπληρωτής καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και ο συγγραφέας Μιχάλης Σπέγγος, ενώ την εκδήλωση συντόνισε η καθηγήτρια του πανεπιστημίου Γεωργία Λαδογιάννη η οποία απήγγειλε το ποίημα του Φρίξου Τζιόβα «Επιτάφιος θρήνος» (αναφέρεται στο χαμό του γιου του Τάσου).

Τι να πρωτοθυμηθούμε από τα τόσα κριτικά σχόλια που ανέφερε στην ομιλία του ο κ. Μπενάτσης και που ανταποκρίνονταν απόλυτα στο έργο του λαμπρού Ηπειρώτη συγγραφέα, αλλά και που σκιαγραφούσαν τον άνθρωπο, τον ποιητή, το δάσκαλο.

Ο Μιχάλης Σπέγγος άνθρωπος, αληθινός, καθημερινός, να μεταφέρει το κοινό στον πλάτανο της Δοβράς κι ήταν σαν να τονε ίδαμε κι όλοι μεις με το έργο του συγγραφέα «Άξιον εστί».

Η λογοτεχνία του σε ταξιδεύει σε τόπο και σε χρόνο, οι ιστορίες από την εποχή του Αλή-Πασά, ως τον εμφύλιο και κυρίως η ματιά του στις ζωές των άλλων εντυπωσιάζει, τόνισε ο κ. Σπέγγος. Διάβασε το διήγημα «Φυλάκιο» και μείναμε όλοι «πιωμένοι στα όνειρα». Κι ύστερα φανέρωσε την εξομολόγηση του ίδιου του Φρίξου Τζιόβα λίγες μέρες πριν, όταν ο ίδιος ο Μιχάλης Σπέγγος πήγε στο σπίτι του για να τον γνωρίσει. Στην ερώτησή του τι περιμένει από την εκδήλωση, εκείνος απάντησε: «Θέλω να έχει κόσμο και να με διαβάσουν οι συμπολίτες μου». Κι ήταν η αίθουσα τίγκα στον κόσμο.

Στο τέλος της εκδήλωσης ο ανιψιός του τιμώμενου, Βασίλης Τζιόβας, μετέφερε τις ευχαριστίες του ίδιου προς όλους όσοι συνέτελεσαν για να γίνει αυτή η εκδήλωση.

Εμείς θα κλείσουμε τούτο το τόσο συνοπτικό περιγραφικό σημείωμα για τον άνθρωπο με τον οποίο μας συνέδεσε βαθιά φιλία, αγάπη κι εκτίμηση με δυο λόγια: πως ο αγαπητός μας Φρίξος το 1936 σε ηλικία 16 ετών είδε δημοσιευμένο στον Ηπειρωτικό Αγώνα την εφημερίδα που τόσο αγάπησε, το πρώτο του πεζό κείμενο με τον τίτλο «Εικόνα». Και πως σκυμμένος πάνω από το τυπογραφείο μας μαζί με μία ομάδα εκλεκτών λογοτεχνών της εποχής πάλεψαν για τον πολιτισμό του τόπου, ιδρύοντας το περιοδικό «Ενδοχώρα».

Και να μεταφέρουμε αυτό που με τόση συγκίνηση μας είπε χθες ο ίδιος, ότι θα πρέπει να συνεχίσει το πανεπιστήμιο τα αφιερώματά του και σε άλλους ανθρώπους των γραμμάτων, που σφράγισαν με το έργο τους τα πολιτιστικά δρώμενα του τόπου.

ΛΟΥΚΙΑ ΤΖΑΛΛΑ

Οι συλλήψεις των Εβραίων στα Γιάννενα (Μάρτιος φέτος, Μάρτιος και τότε 25/3/1944)

Στις 12 Δεκεμβρίου 2015, ύστερα από σχετικές συνεννοήσεις, ήρθε στο σπίτι μου ένα τηλεοπτικό συνεργείο να μου πάρει συνέντευξη για τους Γιαννιώτες Εβραίους. Το συνεργείο το αποτελούσαν 4 μέλη: ένας ήταν ο Nathan Beyzak, μετά η Αννίτα Μορδοχάι, η Μαρία Νομικού και η Ηλέκτρα Αρτζιμάνογλου. Ο Nathan Beyzak ήταν ο σκηνοθέτης, η Αννίτα μεταφράστρια και οι άλλες δύο κοπέλες βοηθοί. Το συνεργείο χρηματοδοτείται από το Μουσείο Ολοκαυτώματος της Ουάσιγκτον και σκοπός του είναι να καταγράψει πληροφορίες από διάφορες χώρες και πόλεις. Από τα Γιάννενα αναζητήσαν ηλικιωμένα άτομα (σαν και την ... αφεντιά μου...) τα οποία να ζούσαν και να γνώριζαν γεγονότα κατά την περίοδο της κατοχής. Πριν περάσω στη συνέντευξη θ' αναφερθώ σε κάποιες πληροφορίες του φίλου, Καθηγητή Ιατρικής στο Νοσοκομείο Ιωαννίνων Μωυσή Ελισάφ, ο οποίος είναι και ... χωριανός μου (αφού η γυναίκα του είναι από την Αρίστη).

Κατά τον Μωυσή, λοιπόν, οι Γιαννιώτες Εβραίοι είναι Ρωμινιώτες, δηλαδή ελληνομαθείς (Ρωμιοί). Στην Ελλάδα ήρθαν γύρω στα 1000 μ.Χ. και είναι οι αρχαιότεροι από τους Εβραίους που ήρθαν στην Ελλάδα (οι Σεφαρδί και οι Εσκεναζί ήρθαν πολύ αργότερα, γύρω στα 1500 μ.Χ.). Στα Γιάννενα ήταν η μεγαλύτερη «αποικία» τους και τα Γιάννενα τα έλεγαν «Μητρόπολη» των Ρωμινιωτών.

Πάλι κατά τον Μωυσή, πριν από τον πόλεμο ζούσαν 1950 Εβραίοι στα Γιάννενα από τους οποίους διασώθηκαν 100 ενώ σήμερα η Κοινότητα των Εβραίων στα Γιάννενα αριθμεί 50 άτομα, με πρόεδρο τον Μωυσή Ελισάφ. Απ' αυτούς που σώθηκαν, κάποιοι τα κατάφεραν να επιζήσουν, κάποιοι έφυγαν από τα Γιάννενα και πήγαν στην Αθήνα όπου κρύφτηκαν μέχρι την απελευθέρωση ενώ κάποιοι

άλλοι πήγαν στους αντάρτες (γι' αυτούς θα μιλήσουμε αργότερα).

Γυρίζοντας στη συνέντευξη, πρέπει να πω πως ο σκηνοθέτης μου έκανε πολλές ερωτήσεις σχετικές με τη ζωή μου (από το πότε και πού γεννήθηκα μέχρι και το 1945). Ας μην πάμε πίσω κι ας αρχίσω με την ερώτηση: πότε γνώρισα για πρώτη φορά Εβραίους. Η απάντησή μου ήταν πως για πρώτη φορά είδα Εβραίους στα Γιάννενα το 1937. Του εξήγησα πως μέχρι την ηλικία των 5 ετών δεν χρειάστηκε να πάω στα Γιάννενα (και γιατί υπήρχαν τότε στην Αρίστη όπως και σ' όλα τα Ζαγοροχώρια).

Στην ηλικία των πέντε ετών έπρεπε να ταξιδέψω για τη Σερ-

βία όπου ζούσε σχεδόν όλη η οικογένειά μου (οι γονείς μου, ο αδελφός του πατέρα μου και ο συνώνυμος παππούς μου - τον τελευταίο χρόνο ο παππούς μου είχε πεθάνει).

Για το πώς πήγα στη Σερβία, είπα στον Nathan ότι ταξίδεψα στη Σερβία, μέσω Αλβανίας, με λεωφορείο. Εξήγησα στο σκη-

Του ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΚΟΥΒΗ

νοθέτη ότι για να πάει κανείς τότε στη Σερβία ή έπρεπε να πάει μέσω Αλβανίας στη Θεσσαλονίκη πρώτα, με λεωφορείο, κι από εκεί με τρένο στη Σερβία. Εναλλακτικά, θα μπορούσα να ταξιδέψω από την Αρίστη και μέσω Ιωαννίνων στην Πρέβεζα-Πειραιά-Θεσσαλονίκη με τρένο

ήρθα με τρένο στη Θεσσαλονίκη κι από εκεί με πλοίο στον Πειραιά και στη συνέχεια με πλοίο στην Πρέβεζα (αν θυμάμαι καλά το πλοίο ονομαζόταν «Πέτρος»). Έτσι λοιπόν, όταν πήγα στα Γιάννενα το 1937 είδα για πρώτη φορά Εβραίους. Στην ερώτηση αν είχα κάποιους συμμαθητές ή φίλους Εβραίους απάντησα πως στο δημοτικό δεν είχα, στο γυμνάσιο όμως, είχα δύο φίλους Εβραίους. Ο ένας συμμαθητής μου κι ο άλλος του αδελφού μου. Το επίθετο του συμμαθητή μου ήταν Λεβή ενώ το επίθετο του άλλου Κοέν. Υπάρχει μια φωτογραφία στο άλμπουμ «Μνήμη Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων» (έκδοση 2000), στη σελίδα 326 (κάτω) όπου στην τελευταία σειρά (όρθιοι) εμφανίζονται, πρώτος από δεξιά (με τα γυαλιά) ο αδελφός μου Κώστας και πλάι του ο συμμαθητής του Κοέν (η φωτογραφία εμφανίζει τους αποφοίτους της Ζωσιμαίας του έτους 1942).

Από προπολεμικά ακόμη ήξερα τον Ιωσήφ Μάτσα (υαλοπώλη) και τον Λέοντα Μπατή (έμπορο υφασμάτων), είχαν και οι δύο τα μαγαζιά τους στην οδό Ανεξαρτησίας. Τον Ιωσήφ Μάτσα τον γνώρισα καλύτερα από το 1955 και μετά και τον έβλεπα τακτικά, μέχρι που πέθανε πριν από λίγα χρόνια (ο Ιωσήφ Μάτσας ήταν αξιόλογος άνθρωπος, ενδιαφερόταν για την πνευματική ζωή της πόλης. Για κάποια περίοδο νομιζω πως υπήρξε μέλος της συντακτικής επιτροπής του περιοδικού «Ηπειρωτική Εστία». Από το μαγαζί του αγόρασα διάφορα όμορφα πράγματα, όπως φλυτζάνια, ρακοπότητα, κλπ τα οποία, στην 10/ετία του 50, έμοιαζαν με αντικέες, πόσο μάλλον σήμερα). Ο Λέων Μπατής έζησε στην Αθήνα και πρόκοψε (ο ίδιος δεν ζει, ο αδελφός του όμως, μέχρι πρόσφατα, απ' ότι ξέρω, ζούσε). Τα παιδιά και τα εγγόνια του ζουν σήμερα στην Αθήνα και συνεχίζουν την ίδια επιχείρηση του προγόνου τους (κάνουν

ή με πλοίο. Εγώ ταξίδεψα όταν πήγαινα στη Σερβία μέσω Αλβανίας στη Θεσσαλονίκη με λεωφορείο (οδηγός ήταν κάποιος Μπέτζιος από την Κόνιτσα) και από εκεί στη Σερβία. Έτσι δε χρειάστηκε να πάω στα Γιάννενα, αφού το λεωφορείο έκανε στάση στο χάνι της Καλλιθέας (χάνι της Αρίστης), που ήταν στη διαδρομή Γιάννενα-Αλβανία (εγώ μέχρι τότε δεν είχα δει λεωφορείο και θυμάμαι πως μου έκανε μεγάλη εντύπωση. Όταν το είδα μου φάνηκε σαν... τέρας της αποκαλύψεως...). Όταν γύρισα το 1937 από τη Σερβία

Μια εικόνα από την αποφράδα ημέρα των Εβραίων (25/3/1944)

βία. Στην ερώτηση γιατί και πώς πήγα στην Σερβία, του εξήγησα πως οι Ζαγορίσιοι, όπως και οι χωριανοί μου ταξίδευαν παντού από τις Βαλκανικές χώρες πήγαιναν και πιο πάνω (Ρωσία, Ουγγαρία, Αυστρία, Μογγολία) και Κίνα ακόμα- υπάρχει φωτογραφία στο άλμπουμ που έχει εκδώσει η Ριζάρειος με τίτλο «Ζαγορισιών Βίος», όπου ένας χωριανός μου κάποιος Πριμηκύρης, βρίσκεται στη Μογγολία, καθισμένος σ' ένα χειροκίνητο αμαξίδιο που το σέρνει ένας «κούλης» - (φωτογραφία σελ. 373). Πήγα λοιπόν στη Σερβία

Οι συλλήψεις των Εβραίων στα Γιάννενα

σεις μας με την Αλβανία (αρχές του 90) ο γιος του Φριζή βρήκε τον τάφο και μετάφερε τα οστά του στη Χαλκίδα (πόλη απ' όπου καταγόταν) και τα έθαψε στο εκεί εβραϊκό νεκροταφείο.

Έτσι φτάσαμε στην ημέρα που έγιναν οι συλλήψεις των Εβραίων στα Γιάννενα. Οι συλλήψεις έγιναν πρωί πρωί στις 25 Μαρτίου 1944. Από την προηγούμενη μέρα, κυκλοφορούσαν φήμες για συλλήψεις. Εγώ ήμουν έτοιμος να βγω «στο βουνό» και στις 25 Μαρτίου αποφάσισα να φύγω. Πολύ πρωί, μετά την έναρξη κυκλοφορίας των πολιτών (οι Γερμανοί απαγόρευαν την κυκλοφορία στην πόλη από τις 9 το βράδυ μέχρι τις 7 το πρωί) πήρα μαζί μου ότι μου χρειαζόταν και πήγα στην έξοδο, στον «κάτω φόρο» όπως τον λέγαμε, που βρισκόταν λίγα μέτρα πριν από τη Γεωργική Σχολή. «Φόροι» υπήρχαν σε πολλά σημεία της πόλης όπου παλιά γινόταν η είσπραξη των δημοτικών φόρων.

Στην κατοχή υπήρχε εκεί ένας χωροφύλακας που έκανε έλεγχο ταυτοτήτων. Έδειξα την ταυτότητά μου και είπα ότι πηγαίνω στο χωριό μου την Αρίστη (τότε το συνηθισμένο μέσω συγκοινωνίας ήταν τα... πόδια). Ο χωροφύλακας μου είπε να περιμένω μήπως περάσει κανένας «γκαζοζέν» (τα φορτηγά της εποχής που αντ' για βενζίνη χρησιμοποιούσαν κάρβουνα) και γλιτώσω ένα κομμάτι της διαδρομής. Κανένα φορτηγό δεν φάνηκε, σε λίγο όμως εμφανίστηκε μια φάλαγγα από γερμανικά καμιόνια που πλησίαζε. Στο πρώτο καμιόνι που στάθηκε μπροστά μου είδα να εμφανίζεται ένα πρόσωπο (μάλλον νέου άντρα) ανασκώγοντας για λίγο το μουςάμα που κάλυπτε το πίσω μέρος του καμιονιού. Αυτό ήταν όλο κι ήταν αδύνατο να μαντέψω ποιοι βρίσκονταν στα καμιόνια.

Βλέποντας πως δεν υπάρχει καμιά ελπίδα, να περάσει κάποιο «γκαζοζέν» να με πάρει, έφυγα με τα πόδια. Στην πορεία μου συνάντησα ένα φορτηγό

που πήγαινε από το Πέραμα προς την Κόνιτσα και μ' αυτό πήγα ως το Ραντοβάνι (διακλάδωση που οδηγεί προς τα χωριά του Κεντρικού Ζαγοριού). Από εκεί πήρα την ανηφόρα και τράβηξα προς την Βίτσα. Στην είσοδο του χωριού είδα κάποιους (πολίτες) του εφεδρικού ΕΛΑΣ. Ανάμεσά τους ήταν κι ο χωριανός μου Κώστας Παπακώστας, ο οποίος με ρώτησε αν ξέρω κάτι για τις συλλήψεις των Εβραίων στα Γιάννενα. Τότε μόνο κατάλαβα ποιοι ήταν μέσα στα γερμανικά καμιόνια. Οι Γερμανοί, για να σιγουρευτούν ότι οι αντάρτες δεν θα χτυπούσαν τη φάλαγγα στη διαδρομή Γιάννενα-Μέτσοβο-Λάρισα (η Λάρισα ήταν η πρώτη στάση των Εβραίων πριν οδηγηθούν στα στρατόπεδα συγκεντρώσεων της Γερμανίας), είχαν αναπτύξει κάποιες δυνάμεις στη διαδρομή Γιάννενα-Μέτσοβο. Αυτές τις κινήσεις είδαν οι παρατηρητές των ανταρτών και κινητοποιήθηκε κι ο εφεδρικός ΕΛΑΣ.

Όταν πέρασε η φάλαγγα με τους Εβραίους, οι δυνάμεις των Γερμανών αποσύρθηκαν και η κινητοποίηση έληξε (κάποιοι Εβραίοι, δυο-τρεις νομίζω, κατάφεραν να πηδήξουν από τα καμιόνια και να σωθούν).

Τον Οκτώβριο του 1944 (είχαν ήδη φύγει οι Γερμανοί) η ομάδα μου (η ομάδα της ΕΠΟΝ του 2/85 Τάγματος) πήρε εντολή να πάει στην κορυφή του Μιτσικελιού (πάνω από το Δίκορφο) για να παρατηρεί τις κινήσεις του ΕΔΕΣ στα Γιάννενα (το τι έβλεπε χωρίς κιάλια και γιατί το παρατηρούσε, ας τ' αφησουμε καλύτερα...).

Όπως είναι γνωστό, με τη συμφωνία της Καζέρτας, στα Γιάννενα είχαν εγκατασταθεί μόνο τα τμήματα του ΕΔΕΣ, ενώ στην υπόλοιπη περιοχή ήταν μόνο ο ΕΛΑΣ.

Στην κορυφή του Μιτσικελιού μέيناμε σε κάτι σκηνές και καλύβες βλάχικες. Τις μέρες που μέيناμε (καμιά δεκαπενταριά) έβρεχε συνέχεια νύχτα και μέρα. Η βροχή περνούσε τις σκηνές και τις καλύβες κι επειδή κοιμόμαστε κατάχαμα (είχα-

με νερό από πάνω και λάσπη από κάτω) πολλοί από μας αρρώστησαν. Εγώ αρρώστησα από πυώδη αμυγδαλίτιδα με υψηλό πυρετό και πήγα στο αναρρωτήριο στο χωριό Φραγκάδες. (Αργότερα η πυώδης αμυγδαλίτιδα μου δημιούργησε περικαρδίτιδα κι ευτυχώς που υπήρχε το σαλκυλικό οξύ. Το διέλυα με νερό και το έπινα. Ήπια πολλές καραβάνες απ' αυτό).

Στη συνέντευξη που έδωσα, είπα ότι στο αναρρωτήριο που βρεθήκα, γνώρισα και δύο Εβραίους οι οποίοι μου διηγήθηκαν την ιστορία τους. Την ημέρα που έγιναν οι συλλήψεις αυτοί, μαζί με άλλους δύο, είχαν βγει στα χωριά έξω από τα Γιάννενα (Ζίτσα, κλπ) ν' αγοράσουν διάφορα πράγματα και να τα μεταπουλήσουν στα Γιάννενα (είναι γνωστό πως οι φτωχότεροι Εβραίοι της πόλης ασκούσαν το λεγόμενο «πλανόδιο εμπόριο» ή «εμπόριο της γύρας»). Οι δύο αποφάσισαν να μη γυρίσουν και κατατάχτηκαν στον ΕΛΑΣ. Οι άλλοι δύο γύρισαν και παραδόθηκαν στους Γερμανούς! (Όπως είπαν, ήθελαν να ξαναομιέσουν με τις οικογένειές τους και να έχουν την ίδια τύχη μ' αυτές).

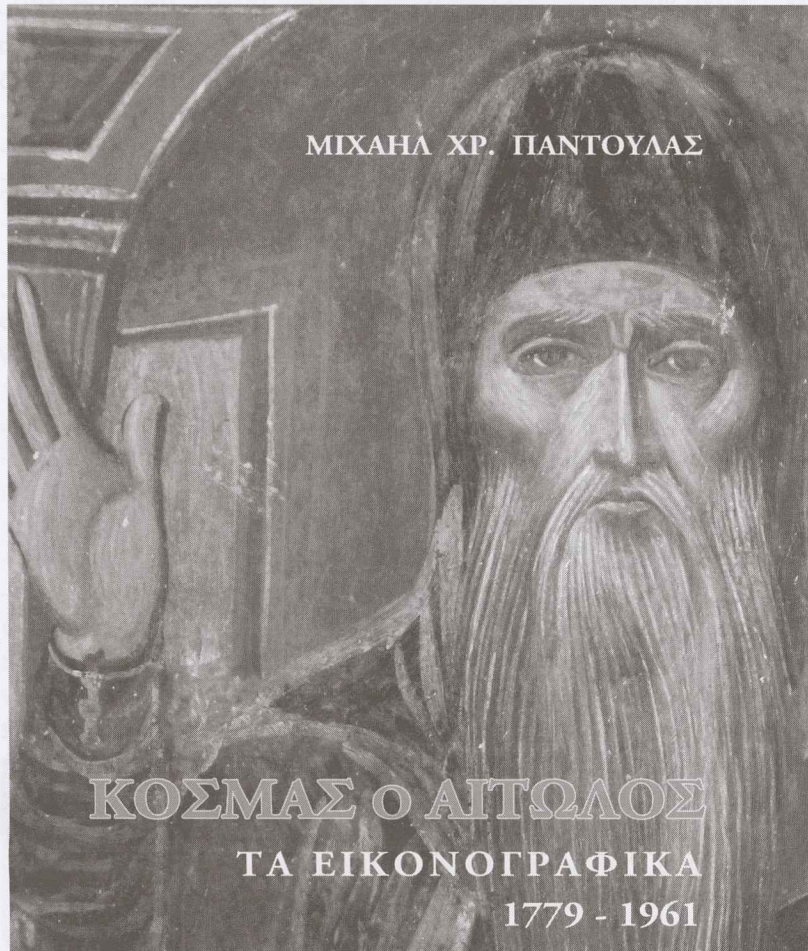
Πάλι, σύμφωνα με τον Μωυσή, οι Γιαννιώτες Εβραίοι που πήγαν στην αντίσταση ήταν 6 άτομα (μαζί μ' αυτούς που προαναφέρα). Ο ένας από τους τέσσερις ήταν ο Ιωσήφ Μάτσας (αυτό, ομολογώ πως με ξάφνιασε) που βρέθηκε στη Θεσσαλονίκη, κατέφυγε στους αντάρτες της Μακεδονίας και πολέμησε τους Γερμανούς μέχρι το τέλος του πολέμου. Το ίδιο έκανε κι ένας άλλος Γιαννιώτης Εβραίος ο Σαλβατώρ Μπακόλας (πέθανε κι αυτός πριν από λίγα χρόνια). Αυτά σε ότι αφορά τους Γιαννιώτες Εβραίους, ο αριθμός όμως των Εβραίων που στην κατοχή πολέμησαν τους Γερμανούς (από άλλες πόλεις) ήταν αρκετά μεγάλος.

Μ' αυτά, συμπληρώθηκε η συνέντευξη και το τηλεοπτικό συνεργείο έφυγε από το σπίτι μου. Φεύγοντας, ο Nathan μου είπε πως θα μου στείλει το DVD της συνέντευξης κι η Αννίτα πρόσθεσε πως θα μου το φέρει η ίδια. Περιμένω.

ΛΕΥΚΩΜΑ ΤΟΥ ΜΙΧΑΛΗ ΠΑΝΤΟΥΛΑ

Κοσμάς ο Αιτωλός

Τα Εικονογραφικά 1779-1961

Ένα, μεγάλων διαστάσεων, λεύκωμα (254 σελίδων) εικονογραφικής απεικόνισης του Κοσμά Αιτωλού, ανά τους εντός του βαλκανικού χώρου ναούς και μονές, αλλά και σε ιδιωτικές συλλογές, φιλοπόνως και επιπόνως δημιουργηθέν, επιμελώς σχολιασθέν και μετά αισθητικής αρμονίας συντεθέν και διακοσμηθέν, είναι το προϊόν σύλληψης και η αναμενόμενη απόληξη ενός εργώδους εγχειρήματος του ερευνητή Μιχάλη Παντούλα, φιλολόγου και τ. δημάρχου, τ. αντινομάρχη και τ. βουλευτή Ιωαννίνων.

Με περιγραφική δύναμη και συνθετική δομή κλασικού λόγου, με πληρότητα, σαφήνεια, ενάργεια, ακριβολογία, ορθοέπεια, καλλιέπεια, με τη δέουσα σοβαρότητα και προπαντός με δεδομένη την ενδόμυχη προδιάθεση και παρόρμηση, έφερε στη δημοσιότητα και πρόσθεσε στην Ηπειρωτική και Πανελλήνια βιβλιογραφία ένα μοναδικό λεύκωμα εικονογραφικών αποτυπώσεων του Κοσμά Αιτωλού.

Στις πρώτες 18 σελίδες (στα εισαγωγικά) ο Μ. Παντούλας κάνει λεπτομερείς αναφορές στη βιογραφία και στις δραστηριότητες του Κοσμά Αιτωλού, αξιοποιώντας όλα τα στοιχεία που συγκέντρωσε κατά τη μακροχρόνια έρευνά του στους τόπους που περιήλθε. Στη συνέχεια αναφέρεται στις εικονογρα-

φίες (186 συνολικά), που περιέχονται στο λεύκωμα, καθώς και στους ζωγράφους που συνέθεσαν τις εικόνες αυτές. Γράφει σχετικά: «Κοντά τέσσερα χρόνια τώρα ... περιήλ-

θα το νότιο τμήμα των Σκοπίων, το μεγαλύτερο μέρος της αλβανικής επικράτειας και το σύνολο, σχεδόν, του ελλαδικού χώρου αποτυπώνοντας φωτογραφικά τις εικονογραφικές παραστάσεις

Μιχαήλ Χρ. Παντούλα

ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ

ΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΚΑ 1779-1961

ρας και τελευταίος ο συγγραφέας Μ. Παντούλας. Ακούσαμε εικονογραφικά θέματα, ιστορικά, πολιτικά κλπ. Αναλύθηκε ο ρόλος του Αλή Πασά, οι επαναστατικές ιδέες της εποχής, η κατάσταση στην ορθοδοξία και η αγιοποίηση του Πατρο-Κοσμά. Ο Πατρο-Κοσμάς γεννήθηκε το 1714 και μαρτύρησε το 1779. Το 1961 αγιοκατατάχθηκε.

Όποιος διαβάσει τον Ιωάννη Λαμπρίδη και κυρίως τα περί Ζαγορίου θα διαπιστώσει την αγάπη και την αγωνία του Πατρο-Κοσμά για τους κατοίκους του χώρου μας, ιδίως για την ίδρυση σχολείων. Γράφουν

ότι ίδρυσε στις προιόειες του 10 ελληνικά σχολεία και 200 κοινά. Απ' αυτά αρκετά στο Ζαγόρι με ιδιαίτερη πειθώ και συνεισφορές. Σχολείο ζητούσε ο άγιος, γεφύρι ήθελεν οι χωριανοί. Γίνονταν έρανος για σχολείο και οι επίτροποι τα δάνειζαν με τόκο. Απεκόμισε και πίκρες απ' το Ζαγόρι ο διδάχος. Έχει μερίδιο στην ιστορία του Ζαγορίου. Και στην τέταρτη και στερνή περιοδεία του (1777-1779) πέρασε απ' τ' αγαπημένα του Ζαγοροχώρια ο Πάτερ Κοσμάς. Δίδαξε, συμβούλεψε, ζήτησε την σύσταση αλληλοδιδασκικών σχολείων και είπε: «**Ευλογημέ-**

του Κοσμά του Αιτωλού από του έτους του μαρτυρίου (1779) έως την αγιοκατάταξή του (1961)».

Στη συνέχεια, το κυρίως λεύκωμα, ταξινομείται σε πέντε κατηγορίες απεικονίσεων, δηλαδή σε απεικονίσεις ζωγραφικής, σε τοιχογραφίες, σε φορητές εικόνες, σε χάρτινες εικόνες και σε εικόνες από ασημί. Σε κάθε εικόνα υπάρχει ο υπότιτλός της, υπό μορφή κατατοπιστικού σχολίου, με όλες τις απαραίτητες προσδιοριστικές και επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ακολουθεί περιεκτικότερος πίνακας γεωγραφικής προέλευσης των εικονογραφικών παραστάσεων αλλά και άλλοι πέντε πίνακες κατ' αντιστοιχία με την προηγήθεις ταξινόμηση των εικονογραφήσεων. Το λεύκωμα κλείνει με τρεις ακόμη (επίπο-νους για τον συντάκτη -χρησιμότητας όμως και λίαν εύχρηστους για τον αναγνώστη) πίνακες και φυσικά με την παρατιθέμενη πλουσιότερη βιβλιογραφία, συγκεκριμένη από 240 ως έγγιστα βιβλιογραφικές παραθέσεις.

Γενικά πρόκειται για ένα μνημειώδες και λίαν επίπονο στο είδος του έργο, όπου αποθησαυρίζεται ένα μεγάλο μέρος των υπάρχουσών απεικονίσεων του Κοσμά Αιτωλού, αλλά και που αποκαλύπτει και αναδεικνύει, για πρώτη φορά, στοιχεία, πληροφορίες και κείμενα εν πολλοίς άγνωστα μέχρι σήμερα.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΩΛΕΤΤΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ-ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ
(Εφ. ΗΠ. ΑΓΩΝ, 1.3.2016)

να βουνά πολύν κόσμο θα σώσετε». Περιοδεία στο Ζαγοροχώρια έκανε και ο Μιχάλης Παντούλας και βρήκε μάλιστα σπάνιες φορητές εικόνες του Αγίου. Απ' το λεύκωμα μαθαίνουμε ότι βρήκε μία στα Άνω Πεδινά του 1820, μία στον Ελαφότοπο του 1839 και 3 χρονολογητές στην Αρίστη. Το Ζαγόρι του πνεύματος και του πολιτισμού ήταν γόνιμος χώρος για την διδαχή του αγίου. Την βιβλιοθήκη της ΙΛΕΞ κοσμήει ήδη η έκδοση του κ. Μιχάλη Παντούλα με τίτλο «ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ, ΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΚΑ 1779-1961» και τον ευχαριστούμε ιδιαίτερα.

Ευχόμαστε «καλοτάξιδο» το βιβλίο του και δύναμη για καινούργιες έρευνες και συγγραφές.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ

Παγκόσμια Ημέρα Ποίησης

Η Παγκόσμια ημέρα Ποίησης γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 21 Μαρτίου. Η αρχική έμπνευσή της ανήκει στον Έλληνα ποιητή Μιχαήλ Μήτρα, ο οποίος το φθινόπωρο του έτους 1997, πρότεινε στην Εταιρεία Συγγραφέων να υιοθετηθεί ο εορτασμός της ποίησης στην Ελλάδα, όπως και σε άλλες χώρες, και να οριστεί η συγκεκριμένη μέρα για το σκοπό αυτό. Η εισήγησή του αυτή έφτασε με επιστολή στα χέρια του ποιητή και μελετητή της ποίησης Κώστα Στεργιοπούλου, Προέδρου της Εταιρείας Συγγραφέων.

Η ποιήτρια Λίνα Στεφάνου πρότεινε ως ημέρα εορτασμού την 21 Μαρτίου, ημέρα της ισημερίας, που συνδυάζει το φως από την ημέρα και το σκοτάδι από την άλλη, η ποίηση, που συνδυάζει το φωτεινό πρόσωπο της αισιοδοξίας με το σκοτεινό πρόσωπο του πένθους.

Η πρώτη μέρα της ποίησης στη πατρίδα μας γιορτάστηκε το έτος 1998, στο παλιό Ταχυδρομείο της πλατείας Κοτζιά, στην Αθήνα.

Την επομένη χρονιά, ο Βασίλης Βασιλικός, Πρεσβευτής της Ελλάδας στην UNESCO εισηγήθηκε στο Εκτελεστικό Συμβούλιο του Οργανισμού η 21η Μαρτίου να ανακηρυχθεί Παγκόσμια **ΗΜΕΡΑ ΠΟΙΗΣΗΣ**. Η ελληνική πρόταση υπερψηφίστηκε τον Οκτώβριο του 1999 στη Γενική Διάσκεψη της UNESCO στο Παρίσι, η 21η Μαρτίου ανακηρύχθηκε Παγκόσμια Ημέρα Ποίησης. Και θα κλείσουμε μ' ένα ποίημα επίκαιρο

«Καμπάνες της Ειρήνης»

Του Μήτσου Κασιόνη

Οι καμπάνες της Ειρήνης, ας χτυπήσουν στην καινούργια που ήρθε χρονιά. Τα σκοτάδια της κακίας να σκορπίσουν, να σωπάσει να μας δέρνει χειμωνιά.

Της αγάπης ας γινούμε πρωτοπόροι, να σωπάσει τα σπασμένα τα φτερά, οι τρανοί, οι άξιοι, πάντα οι μαστόροι, ν' αγκαλιάσει την Ελλάδα κι' η χαρά.

Κάθε μίσος, στην ψυχή μας ας πεθάνει της ελπίδας το φεγγόβολο φως ας μας έρθει δώρο θείο και μας φτάνει για ν' ανθίσει, κάθε πόθος μας κρυφός.

Οι καμπάνες της Ειρήνης ας χτυπήσουν, ας χτυπήσουν, να χαρούνε τα παιδιά, του ολέθρου τα σκοτάδια πια να σβήσουν και τραγούδια να γιομίσουν την καρδιά.

ΣΑΒΒΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΑΜΕΡΙΣΤΗ Η ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΣΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

Την αλληλεγγύη μας και συμπαράστασή μας στους άδικα κατατρεγμένους πρόσφυγες, την εκφράζουμε (τιμώντας έτσι και την «Παγκόσμια Ημέρα Ποίησης», 21η Μαρτίου), με τέσσερα θαυμάσια ποιήματα του Χρήστου Τουμενίδη, από το βιβλίο του με τίτλο «ΕΛΕΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ» (Εκδόσεις Κουνιάδα).

ΜΕ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΤΗΣ ΒΑΘΥΤΕΡΗΣ ΣΙΩΠΗΣ

«ΕΙΔΗΣΕΙΣ»

Κάθε παιδί και μια
βομβαρδισμένη πολιτεία

Νύχτα οι πρόσφυγες περνούν τα σύνορά μας.
Με το ξημέρωμα θα μπουν σε όλες τις πόλεις.
Από τον Έβρο ως την Κρήτη.
«Πώς γίνεται;» φωνάζουν οι μισοί.
«Οι φύλακες δεν αγρυπνούν;»

–Ερχόμαστε από τις χώρες του ολέθρου,
από την Παλαιστίνη, τη Συρία, το Ιράν.
Από τα βάθη των αιώνων.
Η μοίρα μας, ίδια με τη δική σου αρχαία μοίρα.
Λένε μιλώντας τη γλώσσα της βαθύτερης σωτηρίας.

Οι άλλοι μισοί· καχύποπτοι και ανοικτίρμονες;
«Να φύγετε, πίσω στις στάχτες σας να πάτε...»
λένε στους πρόσφυγες,
σε αυτούς που εξαγόρασαν πολλές φορές τον θάνατο.
Και που για πάντα θα πληρώνουν τη ζωή,
που δεν την έζησαν ποτέ.
Αλλά τη ζούμε εμείς, μακριά από τις αιτίες!

Ανάμεσα σε χορτασμένους, πεινασμένοι τριγυρνούν.

(Νύχτα οι πρόσφυγες, -τ' ακούεις;-
σαν άλλες νύχτες, ήρθανε στη ζωή μας.)

Οι συνετοί, εμείς.
Με τα μεγάλα αισθήματά μας.
Υποκρινόμαστε πως τους κατανοούμε:

– Ήρθανε για να μείνουν. Μέσα στη διαρκή φυγή.
– Ή μήπως για να τραβήξουν της καμπάνας το σκοινί;

ΓΙΑ ΣΕΝΑ ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

(Διαλογιζόμαστε πάνω στον ξένο πόνο,
οι ασυλλόγιστοι εμείς.)

Μήτρα της προσφυγιάς και μάνα του καμμού μας.
Εσένα και το αίμα σου κουβαλάμε, όλοι εμείς
που ανήκουμε στη Δύση.
Χίλιες και μία νύχτες σε ονειρευτήκαμε,
και άλλες τόσες σε απαρητηθήκαμε!

ΤΙ ΕΙΠΑΝ ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

Έτσι ανυποψίαστους, κι ανέτοιμους,
μας βρήκε η συμφορά.

Μια φορά κι έναν καιρό ήσουν το φως.
Το σάλπισμα του ήλιου.
Μα τώρα όπως λένε οι «σοφοί»,
είσαι το φοβερό σκοτάδι.
Το Έρεβος της ψυχής μας.
Το τέλος μιας αρχαίας ανταπάτης.

Ένα ύπουλο αεράκι, ναι, κάτι σαν ρίγος,
φυσώντας από τη Μεσόγειο μια Κυριακή,
ήρθε και μονομιάς νύχτωσε ο τόπος όλος.
Οι κέδροι αναστατώνθηκαν, στενάξανε οι κήποι.
Να το διασθάνθηκαν, τάχα;
Ήχσαν κάποια σήμαντρα, και είπαμε
«είναι ο αγέρας».
Έτσι μήκε στη χώρα μας η συμφορά.

Στον Κήπο της Εδέμ και στη Γη Χαναάν,
δεν ανθίζουν λουλούδια. Δεν καρπίζουν ελιές –
Βόμβες και πυροβόλοι και, τάφοι, τάφοι...
Φλεγόμενα παιδικά δωμάτια.
Προσευχές.

Ουράνιες προσδοκίες.

Ή εσείς όμως εδώ, μη γελαστείτε, μην πείτε:
«Είναι ένα καιρικό φαινόμενο,
μπόρα που θα περάσει...».

Ενώ οι θεοί του κόσμου· οι Αναλκτές,
συνεδριάζουν στις Βρυξέλες των νεφών!

Τις επόμενες ανθρώπινες τραγωδίες σχεδιάζουν δηλαδή.

Πάντ' ανοιχτά πάντ' αγρυπνα τα μάτια της ψυχής σας.

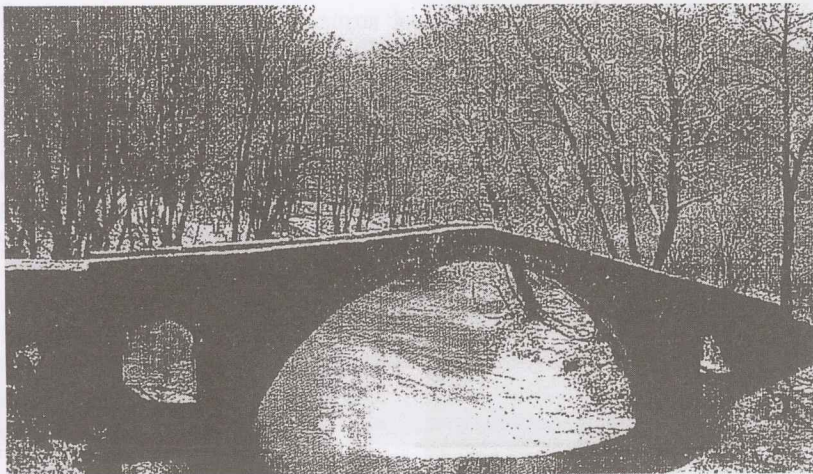
(Ανθολόγηση από το Β.Τ.)

ΤΑ ΠΕΤΡΙΝΑ ΖΑΓΟΡΙΣΙΑ ΓΕΦΥΡΙΑ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

22. Γεφύρι στ' αμπέλια. Βρίσκεται στον Ανθρακίτη και γεφυρώνει το ρέμα «Κουραδά» που χύνεται στον Ζαγορίτικο ποταμό. Μονότοξο με άνοιγμα 3,70 μ. και ύψος 1,20 μ.

23. Γεφύρι στο μύλο Στέφου Γούλα. Βρίσκεται στην Καλουτά και γεφυρώνει τον Ζαγορίτικο ποταμό. Κατασκευάστηκε το 1812 απ' τον ιερέα Νικόλαο Χατζηϊωάννου. Είναι τρίτοξο και το μεγαλύτερο μεσαίο τόξο

Το γεφύρι του Καμπέρ Αγά, με ανακουφιστικά τόξα και ψευτοκαμάρες

έχει άνοιγμα 9 μ. και ύψος 3,20 μ. Δεξιά του το τόξο έχει άνοιγμα 8 μ και ύψος 3 μ και το μικρότερο τόξο αριστερά έχει άνοιγμα 7 μ και ύψος 2,40 μ. Ανάμεσα στα μεγάλα τόξα έχει ανακουφιστικό τόξο.

24. Γεφύρι στα «Βουδάσια». Βρίσκεται στον Ανθρακίτη και γεφυρώνει τον Ζαγορίτικο ποταμό. Είναι μονότοξο με άνοιγμα 11,20 μ. και ύψος 4 μ.

25. Γεφύρι «Κουτσολιάκου». Βρίσκεται στον Ανθρακίτη και γεφυρώνει τον Ζαγορίτικο ποταμό. Τόφτιαξε ο Κουτσολιάκος το 1803 για να γυρίσει μέρος του νερού στα κτήματά του. Είναι δίτοξο και το μεγάλο τόξο έχει άνοιγμα 8,80 μ. και ύψος 4,20 μ., ενώ το μικρότερο έχει άνοιγμα 4,60 μ. και ύψος 2 μ.

26. Γεφύρι στη θέση «Μούσοβο». Βρίσκεται στο Διπόταμο και γεφυρώνει τον Ζαγορίτικο ποταμό. Είναι δίτοξο. Το μεγάλο τόξο έχει άνοιγμα 11,70 μ. και ύψος 5,20 μ., ενώ το μικρότερο έχει άνοιγμα 4,70 μ. και ύψος 2,50 μ. Τα δυο τόξα σχηματίζουν γωνία 30° περίπου σε

επίπεδο κάτοψης.

27. Γεφύρι Μασόπουλου. Βρίσκεται στο Μανασσή και γεφυρώνει το ρέμα Καστανιά του Ζαγορίτικου ποταμού. Κατασκευάστηκε το 1900. Μονότοξο με άνοιγμα 3,20 μ. και ύψος 1,60 μ.

28. Γεφύρι «Κασιμίνα». Βρίσκεται στο Μανασσή και γεφυρώνει το ρέμα «Κασιμίνα» του Ζαγορίτικου ποταμού. Δίτοξο με το μεγάλο τόξο να έχει άνοιγμα 7,60 μ. και ύψος 4 μ.,

το γεφύρι στο τέλος της χαράδρας του Βίκου. Αποκάτω περνάει ο Βοιδομάτης και μπροστά ανοίγεται ο κάμπος της Κόνιτσας. Είναι μονότοξο με άνοιγμα 17,50 μ. και ύψος 6,50 μ. Γεφυρώνει εδαφική έκταση του

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΝΤΙΝΑΛΕΞΗ

Αγίου Μηνά και της παλιάς Κλειδωνιάς, γι' αυτό το θεωρώ Ζαγορίσιο γεφύρι. Έγιναν επισκευές και συντηρήσεις το 1987 και το 2012. Χτίστηκε το 1853 μ' έξοδο της Μπαλκίζ Χανούμ, συζύγου του Μαλήκ Πασά.

Γ) Μια συνήθεια στο Ζαγόρι.

«Όποια γυναίκα ατυχώντας γεννούσε το παιδί της πεθαμένο, αφού κατέβαινε στο πιο κοντινό ποτάμι, έσπρωχνε μέσα στα νερά από την κορυφή της καμάρας κάποιου γεφυριού, μια ή περισσότερες αρκάδες του, όρθιες δηλαδή πέτρες που ασφάλιζαν τα χείλη - άκρα. Η εξήγηση πρέπει να αναζητηθεί στους αρχαίους χρόνους τότε που τα ποτάμια λατρεύονταν σαν θεοί της αφθονίας και ευγονίας. Τι πιο φυσικό από τη λύπη μιας γυναίκας που μόλις την τελευταία στιγμή αποτυχαίνει να γίνει μητέρα...»

(Τα Ηπειρωτικά Γεφύρια, Σπύρου Μαντά, σελ. 55).

Δ) Γεφύρια στο Ζαγόρι που δεν κηρύχτηκαν μνημεία.

1. Γεφύρι «Δρογάρη». Βρίσκεται ανάμεσα στον Καστανώνα και στο Φλαμπουράρι και γεφυρώνει το ρέμα «Δρογάρη» που χύνεται στον Βάρδα ποταμό. Μονότοξο με άνοιγμα 11,20 μ. και ύψος 5 μ. Ο Ι. Λαμπρίδης στα Αγαθ. Β', σελ. 82 γράφει για γεφύρι μεταξύ Καστανώνα και Φλαμπουραρίου που έχτισε το 1828 με 3.000 γρόσια ο Αθανάσιος Μέγγλας απ' το Δραγάρι. Εξάλλου ο ίδιος στα Αγαθ. Β', σελ. 96 γράφει για γεφύρι μεταξύ Καστανώνα και Δόλιανης που έχτισε το 1853 με 3.000 γρόσια ο Δημήτριος Μέγγλας. Ερωτάται αν πρόκειται για ένα γεφύρι και πού βρίσκεται ή αν πρόκειται για δυο γεφύρια εκατέρωθεν του χωριού.

2. Γεφύρι στα «Ριζιανά» Νεγάδων. Γεφυρώνει το Μπαγιώτικο ποτάμι που πάει στον Βίκο. Μονότοξο κατασκευασμένο το 1780 από τον Νεγαδιώτη Χατζηδούκα. Έχει άνοιγμα 10,20 και ύψος 4,40 μ.

3. Γεφύρι στη Δόλιανη. Γεφυρώνει το ρέμα «Ριντζας» που χύνεται στον Βάρδα ποταμό. Μονότοξο με άνοιγμα 4,60 μ και ύψος 2,80 μ.

4. Γεφύρι στη Δόλιανη. Γεφυρώνει το ρέμα «Νίκωρος» που χύνεται στον Βάρδα ποταμό. Μονότοξο με άνοιγμα 4 μ και ύψος 2,50 μ. Ο Ιωάννης Λαμπρίδης (Αγαθ Β', σελ. 96) γράφει για τέσσερα γεφύρια που ενώνουν τις συνοικίες του χωριού, με χορηγούς: α) ο Αδάμ Δημ. Γκίθας β) ο Φίλιππος Ιωάν. Εξάρχου γ) ο Ιωάννης Φιλίπ. Μπόρογλου και δ) ο Χατζη Γεώργιος Γκολογκάνης.

5. Γεφύρι Γκολογιάννη ή Αδαμίδη στη Δόλιανη. Γεφυρώνει ρέμα που χύνεται στον Βάρδα ποταμό. Μονότοξο με άνοιγμα 7,40 και ύψος 2,40 μ. Τόχτισε ο Χατζη Γεώργιος Γκολογκάνης και το 1863 το επισκέασε ο εγγονός του Ν. Χατζόπουλος (Ι. Λαμπρίδης, Αγαθ. Β', σελ. 96). Γκολογιάννης ή Γκολογκάνης; Ας απαντήσει κάποιος.

6. Γεφύρι Γκαλντερούσις. Βρίσκεται στη Δόλιανη και γεφυρώνει ρέμα του Ζαγορίτικου ποταμού. Χτίστηκε το 1687 (;) από τον Δ. Στέλιο καταγόμενο από το Ελατοχώρι και κόστισε 3.500 γρόσια. Μονότοξο με άνοιγμα 10,85 και ύψος 2,10 μ. Ο Σπ. Μαντάς στον κατάλογο των Ηπειρ. Γεφυριών αριθμ. 122 μας δίνει χρόνο κατασκευής το 1867 από τον Δ. Στέλιο απ' το Τσερνέσι. Το 1867 είναι πιθανότερος χρόνος και νομίζω είναι λάθος το 1867 που σημειώνει η ΥΝΜΤΕ Ηπ. Κάπως δύσκολο το 1687 να υπήρχε πλούτος για αγαθοεργίες. Εξάλλου ο Ι. Λαμπρίδης στα Αγαθ. Β', σελ. 82 και με αριθμ 20 γράφει για γεφύρι στη θέση «Κολιντιρούσια» χτισμένο από τον Δ. Στελί-ου το 1867 με 3.500 γρόσια.

7. Γεφύρι στη θέση «Στάλος της Δόλιανης». Γεφυρώνει ρέμα του Ζαγορίτικου. Μονότοξο με άνοιγμα 4 μ. και ύψος 2 μ.

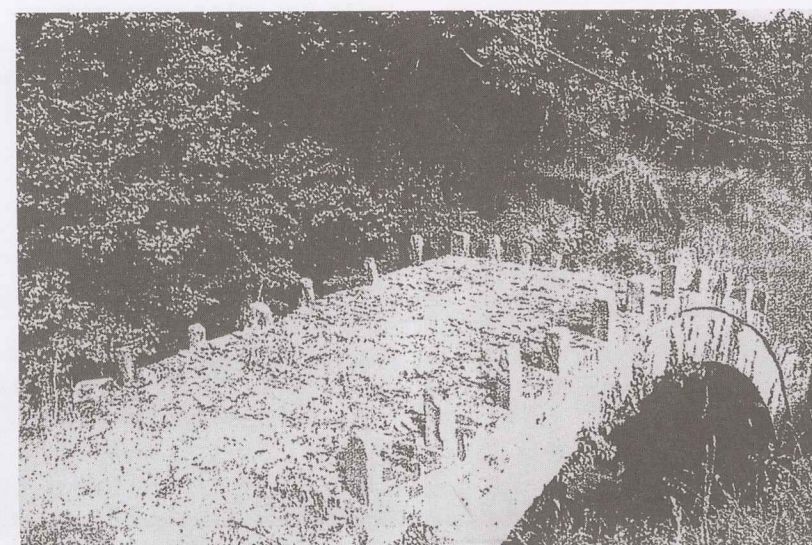
ΤΑ ΖΑΓΟΡΙΣΙΑ ΓΕΦΥΡΙΑ

19. Γεφύρι «Γκούμα» στο Καβαλλάρι. Γεφυρώνει το ρέμα «Γκούμα» που χύνεται στον Ζαγορίτικο. Μονότοξο με άνοιγμα 3,60 μ και ύψος 2,10 μ.

20. Γεφύρι στους Κήπους. Μικρό μονότοξο που γεφυρώνει το ρέμα «Γερομνιού» ή «Γηρομνιού» που πάει στον Βίκο. Έχει άνοιγμα 3,60 μ και ύψος 2 μ.

21. Γεφύρι στον «Άγιο» στους Κήπους. Γεφυρώνει ρέμα

Είχε κηρυχθεί ιστορικό διατηρητέο μνημείο με το ΦΕΚ 628/1982. Τόχτισε η Γκιάνια στη μνήμη της αδερφής της Λίλως, που πνίγηκε στο ποτάμι όταν τις κυνήγησαν τούρκοι. Την ιστορία γράφει η Ευφροσύνη Τσίπη-Τόσκα απ' το Καβαλλάρι στο φύλλο 375, Μάιος 2015, της έκδοσης «Ο παλμός των Μηλιωτάδων». Η Φρόσω εκφράζει την ευχή να ξαναχτιστεί το γεφύρι

Το γεφύρι στον «Άγιο» στους Κήπους, όπου διακρίνονται αρκάδες

του Βίκου. Μονότοξο με άνοιγμα 7 μ και ύψος 3,50 μ.

22. Γεφυρόπουλο στο Τσεπέλοβο. Βρίσκεται παρακάτω από την πηγή «Γκιγκόρος» προς το παλιογέφυρο. Μονότοξο με άνοιγμα 6,60 μ και ύψος 2,60 μ. Πρόκειται μάλλον για το γεφύρι της «Κοβάντζαινας» που βρίσκεται στο λάκκο της «Γκριάκας» όπως γράφει ο Ε. Γιαννακός. Όρα παραπάνω στα διατηρητέα αριθμ 15. Με την ευκαιρία γράφω εδώ και για το γεφύρι του Κονόμου (Οικονόμου), ΒΔ εντός του οικισμού Τσεπελόβου. Σημείο αναφοράς για την ύψη που πάει να πάρει νερό στην σμώνυμη βρύση, αλλά και για τους πανηγυριώτες του 15Αύγουστου που την τέταρτη μέρα εξημερώνουν γλεντώντας μπροστά στη βρύση.

15. Γεφύρι στο μεσοχώρι Σκαμνελίου. Γεφυρώνει το ρέμα «Λιντζέτο» που πάει στο Βίκο. Χτίστηκε το 1850 από τον Σαγιάνο με 1000 γρόσια. Μονότοξο με άνοιγμα 5,40 μ και ύψος 2,30 μ.

16. Γεφύρι στο μύλο στο Τρίστενο. Γεφυρώνει το ρέμα «Γκούρα» που χύνεται στον Βάρδα. Μονότοξο με άνοιγμα 4,50 μ και ύψος 1,60 μ. Ο Σπ. Μαντάς σημειώνει ότι χτίστηκε το 1834 από τον Γ. Γκαραγκούνη.

17. Γεφύρι του Ανδρέα στο Καβαλλάρι. Γεφυρώνει ρέμα του Ζαγορίτικου ποταμού. Μονότοξο με άνοιγμα 4,80 μ. και ύψος 2,50 μ.

18. Γεφύρι στο Καβαλλάρι. Βρίσκεται δίπλα στο παραπάνω γεφύρι του «Ανδρέα» και γεφυρώνει ρέμα του Ζαγορίτικου. Μονότοξο με άνοιγμα 3 μ και ύψος 1,80 μ.

κλειδί ή κλειδα: Η τελευταία τραπεζοειδής πέτρα που κλειδώνει το τόξο στην κορυφή.

κουδαρίτικα: Η γλώσσα επικοινωνίας των μαστόρων για να προστατέψουν τα μυστικά της τέχνης τους από τρίτους.

κουρασάνι: Συνδυετικό κονίαμα με βασικά υλικά: σβησμένη ασβέστη, τριμμένο κεραμίδι, ελαφρόπετρα, άμμο, τρίχες ζώων ή ξερά χόρτα και ασπράδι αυγών.

μπουλούκι: Το σύνολο των αντρών (συνεργείο) που χρειάζονταν για την κατασκευή γεφυριού, δηλαδή πρωτομάστορας, μαστόροι, χτίστες, πελεκάνοι, νταμαρτζήδες, λασιπιτζήδες, ξυλουργοί, κάλφες, τσιράκια.

νταμάρι: Ο χώρος εξόρυξης της πέτρας για το χτίσιμο του γεφυριού.

ούθιες: Οι οριζόντες σειρές από πλακοειδείς πέτρες (καπάκια) τοποθετημένες εγκάρσια στο κατάστρωμα του γεφυριού σε τακτά διαστήματα, που προεξείχαν της επιφάνειας του καλντεριμιού.

ψευτοκαμάρα: Είναι ανακουφιστικό τόξο στα άκρα του γεφυριού, όπου σχεδόν ποτέ δεν περνούσε νερό.

Κατέγραψα εδώ ό,τι βρήκα στα βιβλία. Αν υπάρχουν λάθη και ελλείψεις θερμοπαρακαλώ κάθε αναγνώστη να επανορθώσει και να συμπληρώσει. Εξάλλου τόσο στα βιβλία του Σπ. Μαντά, όσο και στα γραφόμενα του Ι. Λαμπρίδη βρήκα γεφύρια και ονόματα κτητόρων τα οποία δεν μπόρεσα να ταυτοποιήσω και να κατατάξω. Ίσως ο συνολικός αριθμός των γεφυριών του Ζαγορίου να αυξηθεί. Θα ήμουν δε ιδιαίτερα ευτυχής αν οι αναγνώστες μας έστελναν ιστοριοιούλες για τα Ζαγορίσια γεφύρια. Αν αρκετά γεφύρια είναι κηρυγμένα μνημεία γιατί κουβαλούν πίσω τους την ιστορία του τόπου μας και τα υπόλοιπα μικρότερα γεφύρια κάτι έχουν να μας διηγηθούν. Απ' τα γεφύρια μας περνούσαν γεωργοί, κτηνοτρόφοι, ξενιτεμένοι, στρατιώτες και ληστές κι αποκάτω νερό απ' τα χιόνια των βουνών μας. Κι όπου δεν υπήρχε γεφύρι «του Κίτσου η μάνα κάθονταν στην άκρη στο ποτάμι, με το ποτάμι μάλωνε και το πετροβολούσε...».

Απόστολος Ντιναλέξης

Οι Ασπράγγελοι παλαιότερα πανηγύριζαν στις 8 Σεπτεμβρίου. Από το έτος 1968 το πανηγύρι καθιερώθηκε να πραγματοποιείται και να εορτάζεται μαζί με την εκκλησία της Παναγίας στις 15 Αυγούστου.

Στα κατά καιρούς πανηγύρια παρήλασαν πολλοί και άριστοι οργανοπαίχτες. Τα περισσότερα χρόνια έπαιζαν και γλέντησαν τον κόσμο τα «Τακούτσια» με πρώτο κλαρίνο το Φίλιππο Ρούντα, ακολούθησε για πολλά χρόνια ο Χρόνης και στη συνέχεια ο Γρηγόρης. Τελευταία μόνιμος πια, ο συγχωριανός μας Λευτέρης Σαρρέας με την παρέα του.

Να προσθέσουμε ότι στις εκάστοτε παρέες οργανοπαχτών συμμετείχε κάποιος φορές ο Κώστας Πάνος με την κιθάρα του και ο Μάνθος με το ντέφι του, ο οποίος με τις χαρακτηριστικές κινήσεις που έκανε προσέφερε συγχρόνως και θέαμα.

Απαίτηση του δασκάλου ήταν για λόγους καθαρά κοινωνικούς - οικονομικούς, τα «Τακούτσια» να παίρνουν στην παρέα τους δύο χωριανούς εναλλάξ, το Νάσιο και το Μπούκαλη με το λαούτο και ας διαμαρτύρονταν έντονα ο Κώστας, συντονιστής της παρέας.

Μόνιμος ρυθμιστής του χορού, κοσμήτωρ, ο Χρίστος άριστος μάστορας και τεχνίτης στέγης, αλλά και άριστος στα καθήκοντα του κοσμήτορα. Ανένδοτος στις πιέσεις που εδέχετο για προτεραιότητα στο χορό και υπερβολικός στην συντήρηση του χρόνου για τον πρώτο χορευτή του χορού.

Μετά το Χρίστο την οργάνωση και γενικότερα τη ρύθμιση του χορού, ανέλαβαν τα μέλη του πολιτιστικού συλλόγου.

«...Βογκούσαν οι τρεις χορευτές, μούσκεψαν με ιδρώτα τις μαυρόπλακες και ας περίμενε το ταξί να φύγει ο ένας για την Αστόρια της Νέας Υόρκης, ο άλλος για το Μόναχο, ο τρίτος για Μελβούρνη. Σπάραζε το κλαρίνο παίζοντας τη νοσταλγική «Γενοβέρα»...

Από το βιβλίο του Φρίξου Τζιόβα «ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ», (Το Χρονικό ενός δέντρου)

Εύθυμα και σοβαρά

Από τα Ασπραγγελιώτικα πανηγύρια

Του ΜΑΚΗ ΚΟΜΠΑΡΟΥ

«Ρίξτο Φρίξο...»

Κάμποσες δεκαετίες παλαιότερα, τότε που το χωριό είχε κόσμο, ζωντάνια και τα σπίτια γέμιζαν από συγγενείς και φίλους, πρώτη στο χορό συγγενής του Φρίξου. Σε απόμακρο τραπέζι από την πίστα και το χορό ο Φρίξος με παρέα.

Μετά το «...Μπιρμπίλη μου τα πρόβατα...» συνέχιζε με έναν πολύ γρήγορο ρυθμό και χορό, που ξετρέλαινε τους νέους, την περίφημη «Μπαζαρκάνα». Αξέχαστε Βάσιο.

Μέχρι και το έτος 2010 μόνιμος επισκέπτης του χωριού μας, παλιός οδηγός φορτηγού, γλεντζές και καλός χορευτής, τα-

ριών, του γλεντιού και του χορού, παρέα με το Βύρωνα κατέβηκαν στα Γιάννενα, να βρουν και να συμφωνήσουν παρέα οργάνων για το πανηγύρι. Τα «Τακούτσια» θα πήγαιναν σε άλλο χωριό.

Μετά από διαβουλεύσεις στα πέριξ του Γυαλί-Καφενέ καφενεία, βρέθηκε παρέα με κλαρίνο το Ράρα.

Την ημέρα της Παναγίας και του πανηγυριού το ντουέτο Μιχάλη-Βύρωνα πέρασε μεγάλη λαχτάρα και αγωνία. Τα περισ-

Πανηγύρι το 1960. Στην παρέα και ο γιατρός Πρίντζος (Φωτ. Μ. Κομπάρου)

Σηκώθηκε κρατώντας στο χέρι χαρτονόμισμα, να κολλήσει στα όργανα, μέχρι όμως να πλησιάσει, ο χορός είχε τελειώσει και το χαρτονόμισμα ανέμιζε στο χέρι του. Τότε ακούστηκε η χαρακτηριστική φωνή του Κώστα με το βιολί:

— «Ρίξτο Φρίξο, δεν πάει χαμένο...».

Ομολογία του ίδιου, κάποιο ωραίο-γλυκό καλοκαίρι πίνοντας τον καθημερινό μας καφέ.

Λεβέντης Ασπραγγελιώτης τσέλιγκας, κοινωνικός, αυθόρμητος, άνθρωπος της παρέας και γλεντζές, από το κατώι του σπιτιού του κουβαλούσε τυρί και γαλοτύρι δημιουργώντας μια καταπληκτική ατμόσφαιρα κεφιού στην παρέα πριν, αλλά και στο χορό.

γμένος για 4-5 ημέρες να τις περνάει στο πανηγύρι των Ασπραγγέλων, να κάνει παρέα με όλους τους χωριανούς, πάντα αγαπητός και καλοδεχούμενος. Την ημέρα της Παναγίας, ο Αντρέας παρών στην εκκλησία με κουστούμι και φαρδιά γραβάτα, ατσαλάκωτος και ας κοιμόταν και ξενυχτούσε στο Ι.Χ. αυτοκίνητό του.

Ο Αντρέας δεν δέχονταν να χορέψει τις δύο πρώτες μέρες του πανηγυριού, επιθυμία του να γλεντάει και να χορεύει πάντα με τους χωριανούς την τελευταία μέρα.

Κανείς δεν του χαλούσε χατήρι.

Κάποιο 15/αύγουστο ο τότε πρόεδρος της κοινότητας ο Μιχάλης, φίλος των πανηγυ-

σότερα μέλη της παρέας των οργανοπαχτών ήρθαν στο χωριό στην ώρα τους και την κατάλληλη στιγμή έγινε η δοκιμή της μεγαφωνικής συσκευής, έγιναν όλες οι προετοιμασίες και προεργασίες, έλειπε όμως ο Ράρας με το κλαρίνο του. Όσο περνούσε η ώρα, τόσο η αγωνία των δύο μεγάλων. Τηλεφωνική επαφή δεν υπήρχε. Ο Ράρας άφαντος. Οι βόλτες προς τη μεριά του κάμπου, πολλές, μήπως και φανεί ο κλαρινετίστας.

Η αγωνία, περασμένη ώρα πανηγυριού τερματίστηκε, φάνηκε ο περιβόητος Ράρας.

Καθυστέρησε κάποιες ώρες, λόγω παρέας και εκλεκτής ποιότητας κρασιού.

Η ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΖΑΓΟΡΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ

Στις 25/2/2015 στο Συνεδριακό Κέντρο Άνω Πεδινών ο Δήμος Ζαγορίου οργάνωσε εκδήλωση με σκοπό να ενημερωθούν οι Δημότες για την πρόληψη διαφόρων ιατρικών παθήσεων. Συντονιστής της εκδήλωσης ο Πρόεδρος της Ελληνικής Καρδιολογικής Εταιρείας κ. Στέφανος Φούσας.

Το πρόγραμμα είχε τρεις φάσεις:

1) Εκπαίδευση στην καρδιαναπνευστική αναζωογόνηση και πρώτες βοήθειες. Εκπαιδεύτηκαν 30 άτομα.

2) Ενημέρωση κοινού. Πρώτος ομιλητής ο κ. Νίκος Κώσης παθολόγος στα Γιάννενα από τα Άνω Πεδινά, μίλησε για τους γιατρούς των Άνω Πεδινών και

Από τον κ. Στέφανο Φούσα, Πρόεδρο της Ελληνικής Καρδιολογικής Εταιρείας πήραμε και δημοσιεύουμε εκτενές ρεπορτάζ της εκδήλωσης του Δήμου Ζαγορίου που έγινε στο Συνεδριακό Κέντρο Άνω Πεδινών, της οποίας ο κ. Φούσας ήταν συντονιστής.

Από τον Δήμο Ζαγορίου ουδεμία πληροφορία και ενημέρωση είχαμε σχετικά με την επιτυχημένη αυτή εκδήλωση, ούτε καν μια τυπική πρόσκληση. Αδυνατούμε να εξηγήσουμε το ανεξήγητο της παράλειψης.

«Το Ζαγόρι μας»

μαστε τον οδοντίατρο για τον καθαρισμό των δοντιών και τυχόν αλλοιώσεις των δοντιών. Επείσημανε τη σχολαστική καθαριότητα δύο φορές την ημέρα και την αποφυγή γλυκών ενδιάμεσα.

Τέταρτος ομιλητής ήταν ο κ. Σταύρος Σταύρου ο οποίος μίλησε για κατάχρηση του INTERNET. Όσο απαραίτητο

ώστε να συνεργαστούν στο μέλλον προς την κατεύθυνση αυτή για την ανάπτυξη της περιοχής.

Εν συνεχεία μίλησε ο επίκουρος καθηγητής κ. Γκωλέτσος Γεώργιος από τα Άνω Πεδινά, επίκουρος καθηγητής του οικονομικού Παν/ιου Ιωαννίνων ο οποίος προσέγγισε τα σημερινά στοιχεία αναφερόμε-

να βγάλουμε τη διάγνωση του εμφράγματος απαιτείται καλό ιστορικό, ηλεκτροκαρδιογράφημα και βιοχημικές εξετάσεις. Από τα τρία χρειάζονται τα δύο για να βγάλουμε διάγνωση του οξέος εμφράγματος του μυοκαρδίου. Από τη στιγμή που έρθει ο ανυπόφορος πόνος στο στήθος αμέσως στα επόμενα 3 με 5 λεπτά πρέπει να καλέσουμε το ΕΚΑΒ. Το ΕΚΑΒ μέσα σε μισή ώρα πρέπει να μεταφέρει τον ασθενή στο Νοσοκομείο. Στο Νοσοκομείο οι γιατροί κάνουν το μπαλόνι μέσα σε 60 ή 90 λεπτά ή χορηγούν φάρμακα θρομβόλυσης σε μισή ώρα εφ' όσον δεν μπορεί να γίνει αγγειοπλαστική.

Αυτά για την αντιμετώπιση του οξέος εμφράγματος του μυοκαρδίου αν το υποστεί κάποιος. Προτιμότερη όμως η πρόληψη. Και πρόληψη σημαίνει να μην έχουμε προδιαθεσικούς παράγοντες κινδύνου.

Τέτοιοι είναι: κάπνισμα, υπέρταση, σακχαρώδης διαβήτης, αυξημένη χοληστερίνη, παχυσαρκία, καθιστική ζωή, άγχος. Αυτούς τους παράγοντες μπορούμε να τους μειώσουμε.

Υπάρχουν και άλλοι τρεις παράγοντες κινδύνου όπως είναι: το οικογενειακό ιστορικό, η ηλικία, και το φύλο. Όσο λιγότερους προδιαθεσικούς παράγοντες κινδύνου έχουμε, τόσο λιγότερο κινδυνεύουμε να πάθουμε οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου.

3) Μετά από την ενημέρωση το κοινό με τον συντονισμό του καθηγητή κ. Φούσα ακολούθησαν ερωτήσεις απ' τους πολίτες σε μια κατάμεστη αίθουσα του Συνεδριακού Κέντρου των Άνω Πεδινών.

Ακολούθησε μουσική βραδιά δωρεάν προσφορά του φημισμένου πανελλαδικά τραγουδιστή Δημήτρη Υφαντή με την παρέα του.

Εμείναν όλοι ευχαριστημένοι για την ενημέρωση αλλά και για την διασκέδαση.

την μεγάλη προσφορά τους και για τις λοιμώξεις.

Επείσημανε ότι πρέπει να εμβολιάζεται το κοινό για τη γρίπη και κυρίως οι ηλικίες υψηλού κινδύνου, όπως και οι ηλικιωμένοι, οι ασθενείς με καρδιακή ανεπάρκεια, οι εργαζόμενοι στα Νοσοκομεία κ.α.

Δεύτερος ομιλητής η κ. Μαρία Κεφάλια ιατρός στην οφθαλμολογική κλινική του Νοσοκομείου Χατζηκώστα, μίλησε για τα προβλήματα των οφθαλμών δηλαδή: μυωπία, πρεσβυωπία, επιπεφυκίτιδα, τραύματα, σε ποια ηλικία πρέπει να εκτιμώνται τα μικρά παιδιά για τη σωστή όρασή τους.

Τρίτος ομιλητής ήταν ο κ. Γεώργιος Παπανικολάου οδοντίατρος με θέμα: «Η σωστή υγιεινή στη στοματική κοιλότητα σώζει και τα δόντια και τα ούλα. Πρέπει μια φορά το εξά-

μήνο ή το χρόνο να επισκεπτόμαστε ακατάλληλους ιστότοπους. Μεγαλύτερη προσοχή απαιτείται στη χρήση του INTERNET στα νέα παιδιά.

Πέμπτος ομιλητής ο κ. Ελευθέριος Γείτονας, πρόεδρος και ιδρυτής των σχολείων «ΓΕΙΤΟΝΑ» ο οποίος μίλησε για την ανάπτυξη του Ζαγορίου. Επείσημανε ότι πρέπει να καταγραφούν οι νέοι πτυχιούχοι, άνεργοι, επίσης να καταγραφούν οι εκτάσεις του Δήμου Ζαγορίου ποτιστικών και μη και επείσημανε τη μεγάλη εμπορική δραστηριότητα του Ζαγορίου στο παρελθόν με τα υφαντά και τους αργαλειούς και με την ασημοαργυροχρυσοχοΐα. Σ' αυτό το σημείο είχε μια επικοινωνία με το Δήμαρχο και τους προηγούμενους Δημάρχους,

να τους μειώσουμε.

Επανερχόμενος στα θέματα υγείας μίλησε για το σημερινό «φονιά», που είναι το οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου ενημερώνοντας τους πολίτες του Ζαγορίου, ότι το οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου έχει 4 στοιχεία.

1) Εντόπιση: πόνος πίσω από το στήρνο.

2) Χαρακτήρας: σφίξιμο, πίεση στο στήθος με αντανάκλαση στην κάτω σιαγόνα και στο αριστερό κάτω άκρο.

3) Διάρκεια πόνου: μισή ώρα και παραπάνω.

4) Συνοδά ενοχλήματα: εφίδρωση και τάση προς εμετό. Για

ΟΙ ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΤΗΣ ΣΥΡΟΥ
ΣΤΟ ΖΑΓΟΡΙ

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Ιωαννίνων αδελφοποιήθηκε μ' αυτόν της Σύρου. Οι Κυκλάδες στα Γιάννινα και τούμπαλιν. Συγχαίρω τις Γενικές Συνελεύσεις και τα Διοικητικά Συμβούλια των δύο Συλλόγων για την απόφασή τους. Οι δικηγόροι της Σύρου έφτασαν στα Γιάννινα την Παρασκευή 11-3-16 στο «Ηπειρος Παλλάς» όπου τους υποδέχτηκε το ΔΣ του Συλλόγου με πρωτοστατούσα την Πρόεδρο κ. Αναστασία Γιογλή.

Το Σάββατο το πρόγραμμα προέβλεπε επίσκεψη στο Ζαγόρι. Ένα λεωφορείο πλήρες με Συριώτες δικηγόρους κι ένα με Γιαννιώτες. Στο λεωφορείο των Συριωτών στο μικρόφωνο η δικηγόρος κ. Καίτη Φωτίκα και επικουρικά ο κ. Απόστολος Ντιναλέξης συν/χος δικηγόρος και Ζαγορίσιος. Η κ. Καίτη εμπεριστατωμένα στον πηγαϊμό και στην επιστροφή ενημέρωνε πολύπλευρα τους φιλοξενούμενους συναδέλφους σε ό,τι αφορά το Ζαγόρι και μαζί με τον κ. Ντιναλέξη απάντησαν σε ερωτήματα. Πρώτη στάση στο γεφύρι «Νούτσου» ή «Κόκκορη» και δεύτερη στο τρίτοξο «Καλογερικό» ή «Πλακίδα».

Εμφανής ο εντυπωσιασμός των συναδέλφων μπροστά στην άγρια ομορφιά του τόπου. Γύρω χιονισμένα βουνά, απότομες χαράδρες, ποτάμια, γεφύρια, δέντρα φουσκωμένα και δέντρα με μούσκλη και κρانيές ανθισμένες. Επιστροφή στο Μονοδέντρι και πορεία προς το Μοναστήρι της Αγίας Παρασκευής. Εκεί ανάβεις κεράκι στον ναό του 1412, έχεις άποψη της χαράδρας του Βίκου και θαυμάζεις τις αγιογραφίες του ιερέως της ενορίας, ο οποίος με δεκάλεπτη ομιλία του ενημέρωσε και ξενάγησε τους επισκέπτες.

Σχόλια θαυμασμού από τους συναδέλφους της Σύρου που βρέθηκαν από τα 440 μ. υψόμετρο στα 1150 μ. Ακολούθησε σύντομο πέρασμα από το Ριζάρειο Εκθεσιακό Κέντρο και επιστροφή στα λεωφορεία λόγω χρόνου και καιρικών συνθηκών. Στις 1.30' το μεσημέρι οι εκδρομείς έφτασαν στην Ελάτη και γεύτηκαν νόστιμα φαγητά και άλλα Ζαγορίσια εδέσματα, ανιχνεύοντας με το βλέμμα την οροσειρά της Γκαμήλας και τα χωριά που κρέμονται στις πλαγιές της. Το απόγευμα οι εκδρομείς επισκέφτηκαν το Σιωποτσέλι και ξεναγήθηκαν σε αρχοντικά σπίτια του χωριού.

Σαν Ζαγορίσιος ευχαριστώ το Δ.Σ. του Δικηγορικού Συλλόγου Ιωαννίνων που επέλεξε το Ζαγόρι για ξενάγηση και παράθεση γεύματος στους συναδέλφους της Σύρου. Είμαι βέβαιος ότι το ευχαριστήθηκαν και θα το μεταδώσουν και στους φίλους τους.

Απόστολος Ντιναλέξης

Αναμνήσεις από τις αποκριές

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος θα γιορτάσουμε τις αποκριές, όχι όμως στο χωριό μας αλλά στις πόλεις. Βλέποντας τις προετοιμασίες εδώ στα Γιάννινα η σκέψη μου γυρνά πολλά χρόνια πίσω. Τότε το χωριό ήταν ζωντανό.

Ταχυδρομείο, Αστυνομία, Δημοτικό Σχολείο (70 μαθητές) και αργότερα Οικοκυρική Σχολή (45 κορίτσια).

Πολλές μέρες γρηγορότερα μαζεύαμε ξύλα για τον ΟΥΦΑΝΟ της Αποκριάς. Κλέβαμε ξύλα από τις ξυλοθήκες της γειτονιάς. Κόβαμε πουρνάρια και κέδρα που μόνο ο Μαχαλάς μας (Συνοικία) είχε τη χάρη αυτή, γιατί ήταν δίπλα στο δάσος της Γκραμπάλας. Οι μαχαλάδες του χωριού ήταν πέντε και καθένας θα έκανε το δικό του Ουφανό.

Συναγωνισμός μεγάλος. Ποιος θα έχει την ψηλότερη φλόγα και ποιος θα κρατήσει περισσότερο χρόνο αναμμένος. Του Πάνω Μαχαλά ήταν πάντα πρώτος σε όλα, γιατί ήταν στο ψηλότερο σημείο του χωριού και φαινόταν από παντού. Ολόκληρη διαδικασία για να στηθεί.

Τσάκνα και κλαδούρια κάτω-κάτω και κάτω απ' αυτά πατσιαβούρα με πετρέλαιο για να πάρουν γρήγορα φωτιά. Πιο πάνω πουρνάρια και κέδρα, έτσι τοποθετημένα ώστε να μην απομακρύνονται όταν ανάψουν. Στίβες από κέδρα και πουρνάρια λίγο πιο πέρα, εφεδρεία.

Όταν λιγόστευαν οι φλόγες τα παιδιά τάζαν τη φωτιά. Μερικά, μεγάλα παιδιά φύλαγαν τον Ουφανό για να μην έρθουν παιδιά από άλλους μαχαλάδες και βάλουν φωτιά πριν έρθει η ώρα ή να τον χαλάσουν και να πάρουν πουρνάρια και ξύλα.

Τα παιδιά όταν μάζευαν τα ξύλα από τη γειτονιά τραγουδούσαν το παρακάτω τραγούδι.

*Τώρα τις αποκριές
που χορεύουν οι γριές
με τις κόκκινες ποδιές,
άιστι παιδιά για ξύλα
κουπέλες για μανούσια
γριές για παλιοσκούτια.
μπάμπω δος μας ένα ξύλο
να δείρουμε του σκύλου
του σκύλου τ' Ουφανού.*

Νυχτώνοντας βάζαμε φωτιά στον Ουφανό. Γέλια, χαρές, ακαταλαβίστικες φωνές.

Ο καπνός ανέβαινε πυκνός και ίσια προς τα πάνω και σε λίγο τον ακολουθούσαν πύρινες φλόγες, ενώ τα ρούχα μας γέμιζαν στάχτες και ακουγόταν ένας αλλόκοτος ήχος από τα φύλλα των δέντρων που καίγονταν.

Αγόρια και κορίτσια χόρευαν γύρω από τον Ουφανό και αργότερα παίρνανε μέρος και οι μεγαλύτεροι κρατώντας την τσαρτσάρα γεμάτη τσίπουρο. Πειράγματα, αστεία, χαρές και γέλια. Ο Ουφανός κρατούσε πολλές ώρες και στο τέλος μέναμε μόνον τα παιδιά.

Στην κατοχή, θυμάμαι είχαμε καραμπινιάρια στο χωριό. Ιταλική Αστυνομία, καμιά δεκαπενταριά άτομα.

Γιώργος, Θανάσης, Φώντας, Νίκος, Μένιος, είχαμε ανακαλύψει κιβώτια με σφαίρες στις πλαγιές της Γκραμπάλας. Βγάδαμε τις σφαίρες μία-μία, τις βάζαμε σε μία τρύπα στον τοίχο και αφαιρούσαμε το μολύβι. Με ένα σφυρί χτυπούσαμε το άνοιγμα του κάλυκα για να μην φύγει το μπαρούτι.

Είχαμε γεμίσει τρία-τέσσερα ιταλικά κράνη. Όταν έφυγαν οι μεγάλοι και τα κάρβουνα του Ουφανού ήταν στίβα, με ένα φτυάρι ανοίξαμε λάκκο στη μέση. Με το ένα-δύο τρία, αδειάσαμε τα κράνη στα κάρβουνα και γίναμε καπνός. Ύστερα από λίγα δευτερόλεπτα κάρβουνα, κάλυκες τινάχτηκαν ψηλά και η Κουδωνάτα αντήχησε από το κρότο.

Σε λίγο βλέπουμε να ανηφορίζουν με αναμμένους φακούς τρία τέσσερα άτομα. Εμείς κρυμμένοι παρακολουθούσαμε. Ήταν ο Μπεργκατιέρος, δύο-τρεις Καραμπινιέρηδες και ο Ντίνος Ζουρδούμης από τα Πάνω Σουδενά διερμηνέας. Ο μπάρμπα Λάζος που ήταν πιο κοντά στον Ουφανό βγήκε να δει τι έγινε και ο Ντίνος τον ρώτησε τι συνέβη. «Τα παιδιά στο τέλος, όταν εμείς φύγαμε έριξαν ένα μεγάλο κούφιο κούτσουρο και φαίνεται ότι ήταν σφαίρες και έσκασαν. Ευτυχώς είχαμε φύγει». Ο Ντίνος τα μετέφρασε και ο Ιταλός αστυνομός έχασε το παραμύθι του μπάρμπα-Λάζου και δεν είχαμε συνέπειες.

Αυτά στριφογύριζαν στο μυαλό μου τώρα που τα αυτοκίνητα του Δήμου ξεφορτώνουν ξύλα για τις τζαμάλες στις γειτονιές.

Καλές Αποκριές
και καλό Πάσχα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΧΑΡΗΣ

Για την «Ημέρα της γυναίκας»

ΣΝ' ARRENTA

Του Φωκίωνα Ιωάνν. Καψάλη

Η γυναίκα είναι καμωμένη από νούφαρα και γύρη. Και κάπως έτσι, ως αέρινη ουτοπία, θα πρέπει και να φεύγει. Δίχως, δηλαδή, να ρεύει η δροσιά από πάνω της, δίχως την απώλεια της αυγής και την ευωδία της λεβάντας, σαν τη ροδινή και ηλιόλουστη Αλθαία*, που χάνεται, ακολουθώντας τη φορά και τα ίχνη του ανέμου.

Προσοχή, ωστόσο, στα κοάσματα των βατράχων και στις επιγείες διαδρομές, γιατί κάπου εδώ διολισθαίνει και αποδομείται η ποίηση.

Αυτές που δημιούργησαν το έπος και το ήθος των χωριών μας
(Δοβρά 1937)

Ζαγορίσιες, Πάπιγκο 1949

Στην αξιολάτρευτη Ζαγορίσια γυναίκα - στις ευγενικές δέσποινες του χθες**, στους νέους φυόμενους βλαστούς***. Σ' αυτή με την αιθρία στο μάτι και τα μανούσια στην καρδιά, που 'καμνε τον ιδρώτα της μέλι, ζύμωσε δε και έπλασε το ήθος και το ύφος των χωριών μας.

*«Ξύπνα περδικομάτα μου / κι ήρθα στη γειτονιά σου,
Χρυσά στολίδια σου 'φερα / να πλέξεις στα μαλλιά σου».*

* Λουλούδι

** Το πρότυπο της Ζαγορίσιας γυναίκας, που έχει καταγραφεί στη συνείδησή μου, είναι αυτό που εκφράζεται από τις επιζώσες, ευτυχώς, σήμερα, Ναυσικά Σκούρτη-Πάπιγκο, Βούλα Φαρμάκη-Ελάτη, Χρυσούλα Μαλιτσιδή και Αφροδίτη Καμτσόικα-Δοβρά- όπως ελέγγο ήταν από τις ωραιότερες του Ζαγοριού- καθώς και άλλες πολλές βέβαια, που δεν είναι δυνατόν ν' αναφερθούν.

*** Από και και δώθε, υπάρχει ένα σπάνιο ανθολόγιο, που χαιρείται κανείς να το ξεφυλλίζει.

ΤΟ ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΟ ΓΛΕΝΤΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ
ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ

Με την ευκαιρία της Αποκριάς και σε πείσμα των χαλεπών καιρών, ο Πολιτιστικός Σύνδεσμος Ζαγορισιών Ιωαννίνων το 'ριξε λιγάκι έξω. Πραγματοποίησε γλέντι στις 5 Μάρτη 2016 στο κέντρο «ΔΙΟΓΕΝΗΣ» στην Ελεούσα Ιωαννίνων. Ζαγορίσιοι και φίλοι τους συμμετείχαν. Οι μουσικοί που διασκέδασαν τους παρευρισκόμενους ήταν: ο Θωμάς Χαλιγιάννης στο κλαρίνο, στο τραγούδι ο Γεώργιος Γκούβας, στο λαούτο, ο Κώστος Καραπά-νος και στα κρουστά ο Τάσος Ντάφλος. Δυστυχώς λόγω ασθε-νείας δεν παραβρέθηκε και δεν έπαιξε ο Γρηγόρης Καψάλης.

Η ψυχή του Συνδέσμου ο Πρόεδρος του Δ.Σ. Γιώργος Παπα-λεοντίου (εκ Τριστενίου ορμώμενος) χαιρέτισε τους παρευρισκόμενους και τους ευχήθηκε καλή διασκέδαση. Και πρώτος έσυρε το χορό με το τραγούδι «Εγώ ήμουν τ' αρχοντόπουλο»...

Παρόντες στο γλέντι και στο χορό ο δήμαρχος Ζαγορίου Β. Σπύρου και ο πρώην δήμαρχος Γ. Παπαναστασίου. Κέφι, χορός και πολυάριθμοι χορευτές πάνω στην πίστα, τόσο που δεν χωρούσε άλλους. Κατ' εξοχήν χόρευαν ζαγορίσια τραγούδια εκτός απ' το χορευτικό των Ζαγορισιών που χόρεψε και θρακιώτικα.

Τα παιδιά ήταν ντυμένα με αποκριάτικες στολές και χαιρόνταν το παιχνίδι με τις σερπαντίνες.

Ας είναι γερά όλα τα μέλη του πολιτιστικού συνδέσμου που οργάνωσαν το γλέντι, και του χρόνου, καλή Σαρακοστή για όσους νηστεύουν και το Πάσχα με υγεία (που φέτος είναι αργά, ο καιρός θα είναι ανοιξιάτικος και ίσως τότε τα χωριά μας ζωντανέ-ψουν).

Χ. Παπαδοπούλου-Κατσαρού

ΤΟ ΝΕΟ Δ.Σ. ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Πρόεδρος: Γεώργιος Τσουμάνης, Τσεπέλοβο
Α' Αντ/ρος: Γεώργιος Δόσης, Πάπιγκο
Β' Αντ/ρος: Χρυσόστομος Κωστόπουλος, Μεσοβούνι
Γ. Γραμματέας: Αθανάσιος Παλιάτσος, Βίτσα
Ειδ. Γραμματέας: Προκόπης Γκογιάννος, Ελαφότοπος
Ταμίας: Γεώργιος Τσιατούρας, Σίτσαίνα
Έφορος Δημ. Σχέσεων: Αλεξάνδρα Χρόνη, Ελαφότοπος
Έφορος Τύπου: Δημήτρης Φραγκούλης, Σκαμνέλι
Έφορος Πολιτιστικών Εκδηλώσεων: Ελένη Σκούρτη, Πάπιγκο
ΕΞΕΛΕΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:
Γεώργιος Χατζηγιάννης, Σκαμνέλι
Σωτήρης Σωτήρης, Σκαμνέλι
Χρόνης Αριστόβουλος, Ελαφότοπος

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Ο Δήμος Ζαγορίου πραγματοποιεί συνάντηση φορέων στις 29 Μαρτίου και ώρα 17:00 στην αίθουσα του δημοτικού συμβουλίου στους Ασπραντέλους για την ανάδειξη των μονοπατιών του Δήμου Ζαγορίου.

Η συνάντηση αποτελεί μια πρωτοβουλία του "Οικομυσειού Ζαγορίου", το οποίο αποτελεί μια Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση με έδρα το Ζαγόρι. Στη συνάντηση θα έχουμε τη χαρά να γνωρίσουμε τους μελλοντικούς μας συνεργάτες ΚοινΣΕπ "Μονοπάτια της Ελλάδας" (<http://pathsofgreece.gr/>), οι οποίοι θα μας παρουσιάσουν το έργο τους σχετικά με την καταγραφή, τη σήμανση και την προώθηση δικτύων μονοπατιών ανά την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Η συμμετοχή σας είναι πολύτιμη προκειμένου να συνεργαστούμε για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη του πεζοπορικού τουρισμού στο Ζαγόρι.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΦΡΙΞΟΣ ΠΟΥΡΛΗΣ

Μέρες χρονιάρες με τα παιδιά του που ήρθαν στα Γιάννενα να γιορτάσουν μαζί τα Χριστούγεννα και την Πρωτοχρονιά, έπεσε κυριολεκτικά κεραυνοβολημένος στην πλατεία της πόλης του, που έζησε όλα του τα χρόνια.

Δυο ολόκληρους μήνες το χαροπάλεμα και ο άφατος ψυχικός πόνος για τους δικούς του.

Έτσι έφυγε ο Φρίξος ο καλός Ζαγορίσιος και φίλος μας, που λίγες μέρες πριν ήρθε στο γραφείο του περιοδικού μας, γελαστός όπως πάντα και με το δώρο του, ένα μπουκάλι τσίπουρο όπως συχνά έκανε.

Πάνδημη η κηδεία του στις 7 Μαρτίου στα Γιάννενα. Για το Φρίξο θα γράψουν πολλοί, τόσο από το «Σύλλογο Ζωσιμάδων» τον οποί-

οι ήταν πρόεδρος όσο και συνάδελφοί του από τον Ο.Τ.Ε.

Εμείς τον αποχαιρετούμε σαν γέννημα και θρέμμα του Ζαγοριού μας. Το όνομα **Πούρλης** είναι ταυτισμένο με το Ζαγόρι και το χωριό του, το Δίκορφο, αφού για δεκαετίες ολόκληρες το καφενείο των αδερφών Πούρλη (ο ένας πατέρας του Φρίξου), εκεί κοντά στο Γυαλί-καφενέ ήταν σημείο αναφοράς και συνάντησης για τους Ζαγορίσιους των Ιωαννίνων.

Ο Φρίξος ήταν λάτρης του χωριού του και σ' όλη του τη ζωή στάθηκε ατόφιος Ζαγορίσιος. Έτσι εμείς θα τον θυμόμαστε.

Στη γυναίκα του, τα παιδιά και τα εγγόνια του και στον πρώτο ξάδερφό του Αλέκο τα πιο θερμά και ειλικρινή συλλυπητήρια. Ας είναι ελαφρύ το Γιαννιώτικο χρώμα που τον σκέπασε.

«Το Ζαγόρι μας»

«Στερνό αντίο» στον Φρίξο Πούρλη...

Πάνδημη έγινε η κηδεία του Προέδρου του Συνδέσμου Αποφοίτων Ζωσιμαίας Σχολής Φρίξου Πούρλη που έφυγε για πάντα από κοντά μας.

Πολυάριθμοι φίλοι του εκλιπόντος, συνάδελφοί του απ' τον ΟΤΕ και άνθρωποι των Γραμμάτων και Τεχνών έδωσαν το «παρών» και του απήλθοναν το «τελευταίο αντίο» στον Ναό του Αγίου Νικολάου Κοπάνων, στον οποίο τελέστηκε η εξόδιος ακολουθία.

Επικήδειο λόγο εκφώνησε ο γνωστός φιλόλογος και συγγραφέας **Σπύρος Εργολάθος**, στενός συνεργάτης του Φρίξου Πούρλη. Τραγική φιγούρα η σύζυγός του Μαρία και τα παιδιά του Άρης και Αίγλη.

Στην κηδεία του γνωστού συμπολίτη μας παραβρέθηκαν οι πρ. Δήμαρχοι Ιωαννίνων **Θεόδωρος Γεωργιάδης**, **Αναστάσιος Παπασταύρος** και **Νίκος Γκόντας**, ο Αντιπεριφερειάρχης **Γιάννης Καραμπίνας**, ο πρ. Υπουργός **Σταύρος Καλογιάννης**, ο πρ. βουλευτής **Μιχάλης Παντούλας** και πολλοί δημοτικοί σύμβουλοι. Κατατέθηκαν πολλά στεφάνια, ενώ ψηφίσματα εξέδωσαν ο Σύνδεσμος Αποφοίτων Ζωσιμαίας Σχολής και η Ένωση Λογοτεχνών και Συγγραφέων Ηπείρου.

Στη μνήμη του εκλιπόντος ο «Π.Λ.» κατέθεσε χρηματικό ποσό στην «Κιβωτό του Κόσμου» Παγωνιανής.

Οδυνηρός αποχαιρετισμός...

Είναι πολύ οδυνηρό -ποτέ να μην έρχεται τέτοια στιγμή- όταν πρέπει να αποχαιρετήσεις για πάντα έναν στενό σου φίλο και συνάδελφό σου. Αυτή όμως είναι η μοίρα των ανθρώπων, ο ένας να αποχαιρετά τον άλλον για το μακρινό ταξίδι στον «άλλο κόσμο», καλύτερο απ' τον δικό μας, «ένθα ουκ έστι πόνος, θλίψις ου στεναγμός».

Άδικος ο ανεπάντεχος χαμός του Φρίξου. Σκληρή μάλιστα αδικία όταν χάνεται ένας ζηλευτός οικογενειάρχης, ένας δημιουργικός άνθρωπος. Αλλά αγνώστai αι βουλαί του Θεού...

Χάρis στα ψυχικά του χαρίσματα κέρδισε τη λατρεία των δικών του και την αγάπη των φίλων του -και είχε πολλούς- και συναδέλφων του στον ΟΤΕ. Η υπηρεσιακή του δράση παρέχει το μέτρο των ικανοτήτων του και τις διαστάσεις τη προσφοράς του, γι' αυτό και κατέλαβε, δικαίως, θέση μεταξύ των επιλέκτων διευθυντικών στελεχών του ΟΤΕ. Ως Προϊστάμενος ασκούσε τα καθήκοντά του με πίστη, με θάρρος, με σταθερότητα και βαθειά συναίσθηση των ευθυνών του!

Ενασχόληση με τα κοινά

Ο Φρίξος Πούρλης υπήρξε Ιδρυτικό μέλος του Συνδέσμου Αποφοίτων Ζωσιμαίας Σχολής «**Οι Ζωσιμάδες**», ο οποίος ιδρύθηκε το έτος 1995, με σκοπό, όπως αναφέρεται στο Καταστατικό του, την προβολή της Ζωσιμαίας Σχολής και του έργου της, καθώς επίσης τη γνωστοποίηση στο Πανελ-

λνίο της ζωής και του έργου των αδελφών Ζωσιμάδων και των άλλων μεγάλων Ηπειρωτών Ευεργετών και Δασκάλων του Γένους.

Για την υλοποίηση των παραπάνω σκοπών έλαβε μέρος σε όλες τις εξορμήσεις που έγιναν από το Σύνδεσμο στα μέρη όπου έζησαν και έδρασαν οι μεγάλοι Ηπειρώτες Ευεργέτες και Δάσκαλοι του Γένους (Ρωσία, Παραδουνάβιες Ηγεμονίες, Αυστρία, Ιταλία, Αλβανία).

Υπήρξε μέλος της ερευνητικής ομάδας του Συνδέσμου και επί τρεις συνεχόμενες τετραετίες Πρόεδρος του.

Συνέβαλε αποφασιστικά στο πλούσιο εκδοτικό έργο του Συνδέσμου, γνωστό στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Παράλληλα, από το έτος 1997, υπήρξε μέλος του Δ.Σ. της Ένωσης Πολιτών Ιωαννίνων, μαζί με άλλους βασικούς φορείς της Ηπείρου, πρωτοστάτησε στην ίδρυση της Επιτροπής Αγώνα για τα Ηπειρωτικά Κληροδοτήματα, η οποία αγωνίστηκε και αγωνίζεται για να γίνεται σεβαστή η βούληση των Ηπειρωτών Εθνικών Ευεργετών και να διατίθενται, με διαφάνεια, τα έσοδα των Κληροδοτημάτων τους, εκεί που ορίζουν, με τις διαθήκες τους, οι διαθέτες.

Χρήστος Τσέσης

Τελευταίος ασπασμός και κατευόδιο στην

ΕΡΑΣΜΙΑ ΚΑΡΑΪΣΚΟΥ

Κηδεύουμε σήμερα Παρασκευή 11 Μαρτίου ημέρα βροχερή και ανοιξιάτικη την καλοκυρά Ερασμία Καραϊσκού ετών 91.

Η κυρα-Ερασμία ήταν ιδιαίτερο του χωριού μας πρόσωπο, φορτωμένο με ιστορία, μνήμη, αξιοπρέπεια, εργατικότητα και σεβασμό, τόσο για τα τυραγνισμένα παλιοκαιρία χρόνια που έζησε σε ομαλές και ανώμαλες κοινωνικές και ιστορικές συνθήκες, όσο και για τη διαρκή φροντίδα της για το νοικοκυρόσπιτο, τους γονείς, τα αδέρφια και κατόπιν τα ανίψια, στα οποία και συμπαραστάθηκε με αυτοθυσία, εντιμότητα και δικαιοσύνη.

Γεννήθηκε το 1925 τρίτο τέκνο των γονέων Χρήστου και Ασπασίας. Τα άλλα αδέρφια της ήταν η Χρυσάνθη, η Μαριάνθη που απέθανε 14 ετών από δάγκωμα φιδιού στο χωράφι και ο Αθανάσιος. Ο πατέρας Χρήστος διατηρούσε προπολεμικά μαγαζί στην Αθήνα όπου μεταξύ των άλλων καλοδεχόταν και τους Ελαφοτοπίτες μετανάστες που αναζητούσαν εργασία.

Μετά τον πόλεμο και την κατοχή το μαγαζί μεταφέρθηκε στο Καλπάκι και η οικογενειακή δραστηριότητα μοιράστηκε στους δύο αυτούς βασικούς τόπους: Ελαφότοπο - Καλπάκι.

Έλαβε πόνους από θανάτους γονέων, της πολύκλαυστης αδελφής Μαριάνθης, του αδελφού της Θανάση και της άλλης αδελφής Χρυσάνθης.

Δεν δημιούργησε οικογένεια, ευτύχησε όμως να ιδεί την πρωτονύμφη της από αδελφό, τη Μαρία με ανίψια και απογόνους των μέχρι και δισέγγονά τους. Όλα τα περιέβαλε με στοργή, έμπρακτο ενδιαφέρον, συνέπεια, δικαιοσύνη και σοβαρότητα.

Πολύκλαυστη Ερασμία μας. Ανοιξιάτικα διάλεξες το δρόμο για τον Αϊθανάση όπου το νεκροταφείο, η Εκκλησία και η βρύση από την οποία κουβαλούσες νερό για το σπίτι σου απέναντι στην Παναγία, την εκκλησιαστική και κοινοτική φύτρα του Τσερβαριού, το Παλαιομονάστρο.

Ήρθε η ώρα, να αναπαυθείς στην αγκάλη της. Ένας σωρός μνήμες και μαρτυρίες, ένα βιβλίο κοινωνίας και πολιτισμού φεύγει μαζί σου.

Κρατάμε τη μνήμη σου.

Σ' ευχαριστώ ιδιαίτερα για τις πληροφορίες που μου έδωσες για τη ζωή της εποχής σου, σήμερα τις λέμε λαογραφικές και ιστορικές. Για φωτογραφίες και αντικείμενα που έδωσες στο Μουσείο του χωριού μας. Για τον καφέ ή το τσάι και το νερό που μου πρόσφερες τις κρύες Χειμωνιάτικες ημέρες κατά την εργασία μου στο Μουσείο

Ήσουν έγκυρη πηγή ιστορίας και η τελευταία σου πληροφορία δόθηκε πριν τρεις ημέρες τηλεφωνικά, στον ερευνητή Κικόπουλο Μενέλαο. Αναπαύσου τώρα ειρηνικά κοντά στα προσφιλή πρόσωπα της οικογενείας σου αλλά και κοντά στις συγχωριανές και γειτόνισσές σου, Ευλαλία Λιόγκα, Ιουλία Κασκάνη, Αμαλούςια Στεφανίδη, Ισμήνη Στεφάνου και Αλεξάνδρα Ντιναλέξη. Οι δικοί σου άνθρωποι σου εύχονται σήμερα καλό κατευόδιο, μαζί με αυτούς ο Ελαφότοπος και τα γύρω χωριά το Καλπάκι και τα Καλύβια. Συμπαραστέκονται: εκπρόσωπος της Τοπικής Κοινότητας και του Δήμου, μέλη του Πολιτιστικού Συνδέσμου Ζαγοριών και του Κέντρου Ερευνών Ζαγοριού - ΙΛΕΖ - Εφημερίδα «το Ζαγόρι μας».

Αιώνια σου η μνήμη αξιαγάπητη συγχωριανή μας.

Μιχαήλ Μ. Οικονομίδης

Σημ: Σε όλους τους δικούς της και τα δικά μου συλλυπητήρια, αφού η μεταστάσα ήταν βαφτισιμιά του αείμνηστου παππού μου Βασ, Τζιόβα.

Β.Τ.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

Πατήρ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΑΚΑΡΟΣ

Στο τεύχος 451 του Ιανουαρίου 2016 του περιοδικού μας καταχωρίσαμε νεκρολογία του μακαριστού Δημητρίου Βακάρου με καταγωγή απ' το Βρυσχωράι, όπως αυτή δημοσιεύτηκε στον «Πρωινό Λόγο» της 17-12-15 και παραλείψαμε από αμέλεια να δημοσιεύσουμε την πηγή. Συνεπώς η ευθύνη περιορίζεται στην παράλειψη της πηγής του κειμένου και όχι στο περιεχόμενό του. Απαντώντας λοιπόν στην επιστολή του κ. Ευθυμίου Πουμποβίνη, που δημοσιεύεται παρακάτω, δεν έχουμε να προσθέσουμε τίποτε άλλο σχετικά με τον θάνατο του πρωτοπρεσβυτέρου. Από αγαθή πρόθεση και ενδιαφέρον να αναδείξουμε το έργο που άφησε πίσω του ο μακαριστός πάτερ Δημήτριος, αναδημοσιεύσαμε το κείμενο του «Πρωινού Λόγου». Ο κ. Πουμποβίνης, περιέργως, δεν αναφέρεται στην ουσία του δημοσιεύματος και περιορίζεται στον τόπο και τον χρόνο θανάτου, που τελικά δεν έχει και ιδιαίτερη σημασία. Ευχαρίστως θα δημοσιεύσουμε νεκρολογία που τυχόν θα μας εγχειρίσει ο κ. Πουμποβίνης. Προσευχόμαστε για ανάπαυση της ψυχής του πατρός Δημητρίου και ας αποτελέσει παράδειγμα και γι' άλλους Ζαγορίσιους.

«Το Ζαγόρι μας»

ΠΡΟΣ

Τη **Συντακτική Επιτροπή της Εφημερίδας «ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ»**

Αξιότιμοι Κύριοι, θα ήθελα να σας πληροφορήσω ότι στην καθ' όλα έγκριτη εφημερίδα σας «ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ» στο υπ' αριθ' 451 φύλλο Ιανουαρίου 2016 και στη σελ. 15 αναφέρεται στο θάνατο του πρωτοπρεσβυτέρου π. Δημητρίου Βακάρου και συγκεκριμένα:

Ενώ ιεουργούσε στη Θεσσαλονίκη μέσα στον Ι. Ν. Αγίου Δημητρίου άφησε την τελευταία του πνοή ο π. Δημήτριος Βακάρος κ.λ.π.

Δυστυχώς πολλές φορές τα Μ.Μ.Ε. προκειμένου δήθεν να εξασφαλίσουν αποκλειστικότητα, μεταδίδουν διαστρεβλωμένες ειδήσεις. Μερικά δε μέσα ΜΜΕ προέβησαν σε ακόμη μεγαλύτερες αλχημείες όπως: Απεβίωσε στην ώρα της Θείας Λειτουργίας με αποτέλεσμα να σοκαριστεί το ποίμνιο και άλλα πολλά.

Για την αποκατάσταση της αλήθειας σας πληροφορώ ότι ο π. Δημήτριος απεβίωσε στην οικία του και συγκεκριμένα στο γραφείο του αφού τελείωσε και το τελευταίο χειρόγραφο βιβλίο του.

Γνωρίζω όλες τις πτυχές της ζωής και του θανάτου του π. Δημητρίου καθ' όσον ήτα πρώτος εξάδελφός μου.

Θα παρακαλούσα στο επόμενο φύλλο της εφημερίδας σας να προβείτε στη διόρθωση για την αποκατάσταση της αλήθειας και να μην δημιουργούνται αμφιβολίες στο αναγνώστικό σας κοινό.

Ευχαριστώ για την φιλοξενία σας.

Βρυσχωράι 22 Φεβρουαρίου 2016

Ευθύμιος Πουμποβίνας

Πρόεδρος Μ.Ο.Σ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΔΟΥΚΑΣ

Πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα στις 26-2-16 ο Καπεσοβίτης Ιωάννης Δούκας του Φιλίππου, ιδιοκτήτης στα γνωστά «ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ ΔΟΥΚΑ». Τα εκπαιδευτήρια ίδρυσε ο πατέρας του και μετά το θάνατό του για 48 χρόνια Πρόεδρος του Δ.Σ. και Γενικός Διευθυντής διετέλεσε ο Γιάννης. Ηδη τα εκπαιδευτήρια συνεχίζουν την μακρόχρονη προσφορά τους με φροντίδα του γιου του Κωστή Δούκα. Ο Φίλιππος Δούκας και κυρίως η σύζυγός του Ελένη βοήθησαν το χωριό σε δύσκολες καταστάσεις, αλλά κυρίως βοήθησαν τα φτωχά παιδιά του Καπεσόβου που κατέβαιναν στην Αθήνα για μεροκάματό. Την παράδοση των γονιών του συνέχισε και ο Γιάννης Δούκας. Η εκπαιδευτική κοινότητα της Αθήνας, αλλά και το ελληνικό χάντμπολ θρηνούν την απώλειά του Γιάννη που επένδυσε στο άθλημα από το 1979, το υπηρέτησε και

το ανέδειξε και ίδρυσε και ομάδα την «ΑΣΕ ΔΟΥΚΑΣ». Το καλοκαίρι του 2015 το Δουκάτικο αρχοντικό στο Καπέσοβο ήταν έτοιμο και πλήρως ανακαινισμένο και ο Γιάννης ήρθε για λίγες μέρες να το καμαρώσει και να το χαιρετίσει. Όμως η ζωή συνεχίζεται και ο Γιάννης άφησε παιδιά κι εγγόνια να χαρούν το σπίτι στις καλοκαιρινές διακοπές. Η οικογένεια Δούκα στάθηκε αρωγός της Εκκλησιαστικής Επιτροπής Ι. Ν. Αγίου Νικολάου Καπεσόβου είτε με δωρεές είτε με οικονομική ενίσχυση. Με το θλιβερό άγγελμα του θανάτου του τα μέλη της Εκκλησιαστικής Επιτροπής συλλυπούνται εγκάρδια την χήρα του, τα παιδιά του και τα εγγόνια του κι εύχονται ο Άγιος Νικόλαος να δεχτεί την ψυχούλα του εν αναπαύσει.

Απόστολος Ντιναλέξης

Το ετήσιο μνημόσυνο του Περικλή Τσαπάρη

Στις 29/1/16 στον Ι. Ναό Αγίου Αναργύρων στο Κάστρο τελέστηκε το ετήσιο μνημόσυνο του Περικλή Τσαπάρη. Παραβρέθηκαν συγγενείς και φίλοι και το Δ.Σ. της ΙΛΕΖ. Σε παρακείμενη καφετέρια προσφέρθηκε ο καφές της παρηγορίας και σε παράλιμνια ταβέρνα ακολούθησε τραπέζι σύμφωνα με την επιθυμία της χήρας του Ελευθερίας και με φροντίδα του ανεισιού του Κώστα Δάλλα και φίλων. Αναγνώστης και συνδρομητής του περιοδικού μας στη μακρινή Αλεξάνδρεια το περίμενε ανυπόμονα κάθε μήνα. Συχνές τηλεφωνικές συνδιαλέξεις απάλυναν τον νόστο του ταξι-δεμένου Περικλή. Στις επισκέψεις του στην Ελλάδα απαραίτητη η επικοινωνία και οι συναντήσεις. Μας συγκλόνισε ο θάνατός του. Το Δ.Σ. του περιοδικού τίμησε τη μνήμη με δημοσιεύματα και ανάψαμε κεράκι στη μνήμη του. Θα τον θυμόμαστε με αγάπη και σεβασμό. Ας είναι αιώνια η μνήμη του.

«Το Ζαγόρι μας»

Από το μνημόσυνο και το παρατεθέν γεύμα.

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ**Θάνατοι**

– Η **Σταματία** του Κων/νου **Κυραμάρη** και της Ευγενίας που είχε γεννηθεί στις 15-9-1932 στο Τσεπέλοβο, αναπαύτηκε στις 23-2-2016 δίπλα στον προ-αποβιώσαντα σύζυγό της Θωμά Δάμο στα Άνω Πεδινά. Θερμά συλλυπητήρια στους οικείους της.

– Είναι τραγικό... 28-1-2016 έφυγε η 91χρονη μάνα Γαλάτεια Μακρή και στις 16-3-2016 αποχαιρέτησε τα εγκόσμια και η κόρη **Χρυσούλα Παπιγκιώτη** που είχε γεννηθεί στις 13-11-1952 στους Νεγράδες Πωγωνίου. Αναπαύτηκε την επομένη κοντά στον προαποβιώσαντα σύζυγό της Μιχάλη που είχε φύγει και εκείνος πριν από 20 χρόνια. Θερμά συλλυπητήρια στα παιδιά, εγγόνια και λοιπούς συγγενείς.

ΑΝΩ ΡΑΒΕΝΙΑ**Συγχαρητήρια**

– Ο **Στέφανος Μισίκογλου** του Πόλυ και της Μαρίας Μήλιου ορκίστηκε πτυχιούχος του ΤΕΙ Σερρών και τώρα υπηρετεί τη στρατιωτική του θητεία. Θερμά συγχαρητήρια. Καλή σταδιοδρομία.

– Ο **Χρήστος Κάππης** του Γιάννη και της Όλγας σε αγώνες ΤΑΕ KWON DO Βορείου Ελλάδος πήρε το ασημένιο στην κατηγορία του.

Ο αδελφός του ο **Παναγιώτης Κάππης** σε αγώνες ΤΑΕ KWON DO Βορείου Ελλάδος στην κατηγορία του πήρε το χρυσό. Θερμά συγχαρητήρια στα παιδιά. Πάντα πρωτίες και επιτυχίες να έχουν.

ΑΡΙΣΤΗ**Βαπτίσεις**

– Ο **Κων/νος Ρεβενίδης** και η **Μαριάννα Περή** βάπτισαν την κορούλα τους και της έδωσαν το όνομα της γιαγιάς **ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ**. Να ζήσει γερή και τυχερή η εγγονούλα της Βιβής Ρεβενίδου και η δισεγγονή της πρεσβυτέρας Σταυριάνθης Μπέλλου...

ΒΙΚΟΣ**Συγχαρητήρια**

– Ο **Γιώργος Ντάκουλας** βραβεύτηκε από το Δήμο Ιωαννιτών ως πρωταθλητής του 2015 στο ΤΑΕ KWON DO στις 16-3-2016 στα Γιάννενα. Θερμά

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

συγχαρητήρια.

ΒΙΤΣΑ**Θάνατοι**

– Η συμπαθέστατη 89χρονη **Γεωργία** του Ηλία και της Παρασκευής, χήρα του **Νεοπτόλεμου Βασδέκη** έφυγε από τη ζωή στις 18-2-2016. Θερμά συλλυπητήρια.

ΒΟΒΟΥΣΑ**Γεννήσεις**

– Ο **Ράπτης Κων/νος** και η **Παναγιώτα Μίχου** απόκτησαν πρωτότοκο κοριτσάκι στις 13-2-2016 στα Γιάννενα. Να τους ζήσει γερή και δυνατή...

Γάμοι

– Ο **Αντώνης Σταγκογιάννης** και η εκλεκτή του **Ευαγγελία Δρούγια** παντρεύτηκαν στα Γιάννενα αρχές Μαρτίου του 2016. Να ζήσουν να ευτυχίσουν απογόνους κι όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσουν.

ΒΡΥΣΟΧΩΡΙ**Θάνατοι**

– Στις 16-11-1964 γεννήθηκε η τρίτη κόρη του αείμνηστου παπα Νικόλα **Κασσαθέτη** και της Χαρίκλειας. Η **Μαρία** που παντρεύτηκε στο Τσεπέλοβο τον καθηγητή Θωμά **Βούρβου** και απόκτησαν τέσσερα εξαιρετικά κορίτσια... που δυστυχώς δεν πρόλαβε να τα χαρεί γιατί βιάστηκε να φύγει απ' την ψεύτικη αυτή ζωή στις 6-3-2016. Η εξόδιος ακολουθία έγινε στον Άγιο Δημήτριο Βρυσοχωρίου. Κουράγιο και δύναμη στον απαρηγόρητο Θωμά, στις πληγωμένες υπέροχες κόρες τους και στη μανούλα της που ποτίστηκε αυτό το πικρό ποτήρι... Θερμά συλλυπητήρια...

ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ**Θάνατοι**

– Η Αικατερίνη σύζυγος Γεωργίου **Μαζανίτη** το γένος Γεωργίου και Διονυσίας Κουλούρη είχε γεννηθεί στις 17-7-1944 στο Γρεβενίτι και απεβίωσε στα Γιάννενα στις 12-3-2016. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς της.

ΔΕΜΑΤΙ**Γεννήσεις**

– Η **Βασιλική Σταπαρούνα**

και ο **Σπύρος Κουτσοτόλης** απόκτησαν υγιέστατο αγοράκι στις 4-2-2016 στα Γιάννενα. Γερό και τυχερό να τους ζήσει...

Θάνατοι

– Ο 93χρονος γείτονάς μου στα Γιάννενα συμπαθέστατος **Γεώργιος Οικονόμου** χάρηκε παιδιά εγγόνια δισέγγονα και αναπαύτηκε για πάντα στα Γιάννενα στις 18-2-2016. Νάχουν την ευχή του και να του πάρουν τα χρόνια οι απόγονοί του.

ΔΙΚΟΡΦΟ**Θάνατοι**

– Έφυγε απ' τη ζωή ο 89χρονος **Σπυρίδων Βλάχος** του Φωτίου και της Ευαγγελίας. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς του.

ΔΙΛΟΦΟ**Θάνατοι**

– Ο **Παντελής Ζέρβας** του Στεφάνου και της Ελένης συζ. Ασπασίας γεννήθηκε το 1929 και απεβίωσε στις 8-1-2016. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς του.

– Αρχές Μαρτίου 2016 έφυγε από τη ζωή ο **Νικόλαος Μπένος** του Αghισιάου. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς.

ΔΙΠΟΤΑΜΟΣ**Θάνατοι**

– Έφυγε απ' τη ζωή ο 82χρονος καλοσυνάτος γείτονας **Κων/νος Φανίκας** και αναπαύτηκε το απόγευμα της Τετάρτης 2-3-2016 στο κοιμητήριο του Αγίου Νικολάου Κοπάνων στα Γιάννενα. Συλλυπητήρια θερμά στους οικείους του.

ΕΛΑΤΟΧΩΡΙ**Θάνατοι**

– Έφυγε από τη ζωή ο 82χρονος **Δωρόθεος Κολιός** του Νικολάου και της Ελισάβετ. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς του.

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ**Θάνατοι**

– Η **Μαρία συζ. Βασιλείου Κωνσταντή** το γένος Μιχαήλ και Κων/νας Κουτέρη που είχε γεννηθεί στις 18-12-1940 στο Περβόλι Γρεβενών, έφυγε από κοντά μας την 1-3-2016. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς.

– Η **Ερασμία Καραϊσκού** του Χρήστου και της Ασπασίας που είχε γεννηθεί στις 10-2-1925 απεβίωσε στα Γιάννενα στις 10-3-2016. Πάνδημη η κηδεία της στο αγαπημένο της χωριό.

Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς της.

ΗΛΙΟΧΩΡΙ**Θάνατοι**

– Στο Ηλιοχώρι γεννήθηκε το 1917 ο **Καπετάνιος Δημήτριος** του Γεωργίου και της Χαρίκλειας και τέλη Νοεμβρίου 2015 αναπαύτηκε στα Γιαννισιά Πέλλας. Νάχουν την ευχή του και να του πάρουν τα χρόνια οι απόγονοί του.

ΚΑΒΑΛΛΑΡΙ**Γεννήσεις**

– Ο **Κων/νος Κατωπόδης** και η **Ναταλία Τσίπη** χάρισαν στην Άννα Μαρία τους ένα υγιέστατο αδελφάκι στις 16-2-2016 στα Γιάννενα. Να τους ζήσει με υγεία και χαρά.

ΚΑΛΟΥΤΑ**Θάνατοι**

– Απεβίωσε ο 57χρονος **Κουτλής Κων/νος** του Αχιλλέα και της Ευδοξίας. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς του.

ΚΑΡΥΕΣ**Συγχαρητήρια**

– Η **Σταυρούλα Μπαλάσκα** βραβεύτηκε από το Δήμο Ιωαννιτών ως πρωταθλήτρια του 2015 της ΑΡΣΗΣ ΒΑΡΩΝ στις 16-3-2016 στα Γιάννενα. Θερμά συγχαρητήρια.

ΚΑΣΤΑΝΩΝΑΣ**Γάμοι**

– Η **Καραγιάννη Σεβαστή Σωτηρία** του Νεκταρίου και της Βασιλικής και ο **Χρήστος Σκαλτογιάννης** στεφανώθηκαν στις 26-12-2015 στην Άνω Λαψίστα. Να ζήσουν.

ΚΗΠΟΙ**Θάνατοι**

– Ο **Πέτρος Άρης** του Αλεξάνδρου και της Βασιλείας γεννήθηκε το 1954 και αναπαύτηκε στις 30-12-2015 στα Γιάννενα. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς.

ΚΟΥΚΟΥΛΙ**Συγχαρητήρια**

– Ορκίστηκε η **Ελένη Τάγκα** πτυχιούχος του Παιδαγωγικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και ξεκίνησε μετα-

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

πτυχιακό. Συγχαρητήρια θερμά. Καλή σταδιοδρομία.

– Ο **Χρήστος** του Σπύρου **Τσουμάνη** και της Βάσως ορκίστηκε πτυχιούχος της Νομικής Σχολής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και τώρα υπηρετεί τη στρατιωτική του θητεία. Θερμά συγχαρητήρια. Καλός Πολίτης.

ΛΑΪΣΤΑ**Συγχαρητήρια**

– Ο **Νίκος Χρυσικός** βραβεύτηκε από το Δήμο Ιωαννιτών ως πρωταθλητής του 2015 στο ΚΑΝΟΕ-ΚΑΓΙΑΚ στις 16-3-2016 στα Γιάννενα. Θερμά συγχαρητήρια.

Θάνατοι

– Ο **Απόστολος Καζούκας** του Αλεξίου και της Όλγας που είχε γεννηθεί στις 18-7-1927 στη Λάιστα Ζαγορίου απεβίωσε στις 13-3-2016 στο Λούρο Πρεβέζης. Θερμά συλλυπητήρια στη σύζυγό του Όλγα και λοιπούς συγγενείς.

ΠΑΠΙΓΚΟ**Συγχαρητήρια**

– Τη μοναδική θέση πρόκρισης για την τελική φάση του πινγκ-πονγκ στις Κορασίδες από την περιφέρεια Κεντρικής, Δυτ. Μακεδονίας Ηπείρου και Θεσσαλίας κέρδισε η **Δανάη Χριστοδούλου** μετά από θαυμάσιες εμφανίσεις που πραγματοποίησε το Σάββατο 5-3-2016 στη Θεσ/νίκη στους προκριματικούς αγώνες. Μεγάλη επιτυχία η είσοδός της, στις 26 καλύτερες αθλήτριες της πανελληνιας τελικής φάσης. Μπράβο Δανάη. Συγχαρητήρια θερμά. Και με το καλό να μας φέρεις και το χρυσό.

Θάνατοι

– Πάνδημη έγινε η κηδεία της συμπαθέστατης **Κατίνας**, κόρης της Μάχης και του Χριστόφορου Χριστοδούλου, σύζυγος Χριστόφορου Μπούνα, την Παρασκευή 26-2-2016 στο αγαπημένο της Πάπιγκο όπου είχε γεννηθεί στις 9-9-1939. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς της.

ΠΕΤΡΑ**Γάμοι**

– Η **Καρίνα-Χαρίκλεια Τριάδη** και ο εκλεκτός της καρδιάς της Φώτης Κώτσιος στεφανώ-

θηκαν στο Αρχιμανδρείο Ιωαννίνων τις 27 Φλεβάρη του 2016. Να ζήσουν, να ευτυχίσουν, απογόνους κι όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσουν.

ΣΚΑΜΝΕΛΙ**Βαπτίσεις**

– Η **Μυρτώ Φραγκούλη** και ο **Γιώργος Χριστογιάννης** βάπτισαν το γιο τους στις 30-1-2016 στη Μητρόπολη Ιωαννίνων και τούδωσαν το όνομα Κωνσταντίνος.

Να τους ζήσει με υγεία, χαρά, ευτυχία...

ΤΡΙΣΤΕΝΟ**Γεννήσεις**

– Ο **Δημήτριος Αθραμίδης** και η **Ναταλία Γαλαμά** απόκτησαν αγοράκι στις 4-2-2016. Να τους ζήσει γερό και τυχερό.

Θάνατοι

– Απεβίωσε ο 91χρονος **Παναγιώτου Θεόκλητος** του Ιωάννη και της Αικατερίνης. – Ο **Εξάρχου Βασιλείος** του Αθανασίου και της Σταματίας απεβίωσε στις 25-1-2016 στα Γιάννενα. Συλλυπητήρια θερμά στους συγγενείς των εκλιπόντων.

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ**Γεννήσεις**

– Ο **Κων/νος Παπάζογλου** και η **Ασημένια** από την Κόνιτσα απόκτησαν πρωτότοκο κοριτσάκι. Η αδελφή του **Αριστέα Παπάζογλου** και ο **Θεόδωρος Ιωαννίδης** από τη Φλώρινα απόκτησαν πρωτότοκο αγοράκι στις 15-1-2016.

Να ζήσουν γερά και τυχερά τα εγγονάκια του Κοσμά και της Κατερίνας Παπάζογλου.

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ**Γάμοι**

– Ο **Βασίλειος Τούσης** και η **Τζιούμα Αλεξάνδρα** παντρεύτηκαν στους Αναργύρους Γραμμενοχωρίων στις 30-1-2016. Να ζήσουν, να ευτυχίσουν, απογόνους κι όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσουν.

Επιμέλεια: **Δέσποινα Γκερλέ Μπίτσα**

ΑΝΘΡΑΚΙΤΗΣ**Βαπτίσεις**

– Στις 6 Μαρτίου ημέρα Κυριακή μεσημέρι, στον Ιερό Ναό Αγίας Μαρίας στα Γιάννενα, ο **Δημήτριος Βασιλείου** και η **Λιόντου Μαρία** βάπτισαν το δεύτερο αγόρι τους και του χάρισαν το όνομα **Άγγελος**.

Στους γονείς και παππούδες του Βασίλη και Γιαννούλα ευχόμαστε να τους ζήσει, νάναι γερό και καλότυχο.

Στέφανος-Μαίρη Γαλανοπούλου

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ**Συγχαρητήρια**

– Θερμά συγχαρητήρια στη φίλη Πόπη Γκωλέτση για τον εγγονό της από το μοναχογιά της Γιώργο.

Ελένη Δούβλη

Γάμοι

– Θερμά συγχαρητήρια στην αγαπητή μου **Νίκη**, κόρη των φίλων Ελευθερίας και Παύλου **Λάκα** για τους γάμους της με τον καλό της.

Από καρδιάς κάθε ευτυχία.

Ελένη Δούβλη

ΒΙΤΣΑ**Συγχαρητήρια**

– Στην **Έρη Τούση** από τους Φραγκάδες και στο **Βασδέκη Στάθη** που παντρεύτηκαν στη Βίτσα θερμά συγχαρητήρια και βίον ανθόσπαρτον. Η θεία τους.

Έλλη Λιάπη

ΒΩΒΟΥΣΑ**Γεννήσεις**

– Θερμά συγχαρητήρια στη φίλη **Λίτσα Κλειτσινάρη-Δήμου** που έγινε γιαγιά. Να της ζήσει ο εγγονός.

Ελένη Δούβλη

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ**Νέος Επιστήμων**

– Ο **Γιάννης Ζινδριλής** του Μάνθου και της Δήμητρας πήρε το πτυχίο του από το Τμήμα Φωτογραφίας και Οπτικοακουστικών Τεχνών. Ιδιαίτερα ταλαντούχος, ευαίσθητος, όσο κι αγαπητός, του αξίζει μια εξαιρετική καριέρα.

Θερμά συγχαρητήρια στον ίδιο και τους γονείς του, τα ξαδέρφια μας.

Ελένη Δούβλη

ΚΑΠΕΣΟΒΟ**Βαπτίσεις**

– Η **Ελένη Φιλίδη** (Καπέσοβο) και ο **Βαγγέλης Τούσης** απ' τις Φραγκάδες βάπτισαν την κορούλα τους και της έδωσαν τα ονόματα **Μαρία-Βασιλεία**. Να ζήσει και να ευτυχήσει. Ζητάμε συνγνώμη για το λάθος που έγινε στο φύλλο του Φεβρουαρίου.

«Το Ζαγόρι μας»

ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ**Συλλυπητήρια**

– Θερμά συλλυπητήρια στον Νίκο και στον Αρίστιππο Μπλανά για το θάνατο της αγαπημένης τους μητέρας **Σταματίας Μπλανά**.

Έλλη Λιάπη

ΝΕΓΑΔΕΣ-ΔΙΛΟΦΟ**Θάνατοι**

– Πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννενα πλήρης ημερών, η **Αθηνά Πολυχρονιάδη**, καταγόμενη από το Δίλοφο, χήρα του αείμνηστου Νίκου Πολυχρονιάδη από τους Νεγάδες Ζαγορίου. Στους δικούς της θερμά συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΠΑΠΙΓΚΟ**Συγχαρητήρια**

– Θερμά συγχαρητήρια στη **Ζωή Ιωαννίδου** από το Πάπιγκο Ζαγορίου, κόρη του Νίκου Ιωαννίδη και της Βάνας Νικολάου η οποία αφού πήρε το πτυχίο της ως δασκάλα από το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Παν/μίου Ιωαννίνων, πέρασε και στο Τμήμα Νηπιαγωγών του Παν/μίου Ιωαννίνων.

Από καρδιάς οι γονείς, ο αδερφός της Άγγελος, οι παππούδες και οι γιαγιάδες της ευχόμαστε καλή πρόοδο και πάντα επιτυχίες.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΙΝΑΒΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ

ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΜΕΛΕΤΕΣ
ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ
ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

2 3 5 8
9 1 9 4
4 7 2 5
4 6 2 3

ΔΩΔΩΝΗΣ 73 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

τηλ.: 265106693

κιν. : 6932857864

email: athantsinavos@gmail.com

web: www.thanasistsinavos.gr

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ

ΑΡΙΣΤΗ

– Η οικογένεια **Γεωργίου Φώτου** προσέφερε χρηματικό ποσό στην Κεντρική Εκκλησία Αρίστης στη μνήμη **Πανωραίας Κυρατσιδής**.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

ΒΙΤΣΑ

– Εις μνήμην **Γεωργίας Νεοπόλαιου Βασδέκη** προσέφεραν χρηματικό ποσό στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου οι οικογένειες: **Γεωργίας και Ιωάννου Βασδέκη, Μιχαήλ Νεοπ. Βασδέκη, Ευάγγελου Νεοπ. Βασδέκη, Νικολάου Βασδέκη, Όμηρου Βασδέκη, Χριστόδουλου Παπαδημητρίου και η Ηλέκτρα Μπιτχαβά.**

Η εκκλησιαστική επιτροπή Κάτω Βίτσας ευχαριστεί.

ΠΑΠΙΓΚΟ

– Στη μνήμη της **Άρτεμης Αθ. Ζηκοπούλου** πρόσφερε χρηματικό ποσό στην Εκκλησία των Αγίων Ταξιάρχων Μικρού Παπίγκου η **Ελένη Αθ. Χριστοδούλου**.

– Στη μνήμη του **Χριστόδουλου (Κάκη) Στουκίδη** πρόσφερε χρηματικό ποσό στις εκκλησίες του Παπίγκου η οικογένεια

Κωνσταντίνου Χολή από Αγρίνιο.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί

ΠΕΤΡΑ

– Ο σύζυγος και τα παιδιά της θανούσης **ΣΕΒΑΣΤΗΣ Γ. ΤΣΙΑΤΟΥΡΑ**, εις μνήμην της προσφέρουν χρηματικό ποσό 50 ευρώ για τις ανάγκες του Ι. Ν. Αγίου Νικολάου Κήπων.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΕΥΡΩ 100

Παπαβασιλείου Γεώργιος

ΕΥΡΩ 90

Σινάνης Άγγελος

ΕΥΡΩ 85

Κράλιος Αλέκος

ΕΥΡΩ 60

Μαργιόλης Δημήτριος
Τσουμάνη Αλεξάνδρα
Οικονόμου Αμαλία
Παππά Άννα

ΕΥΡΩ 50

Δερβένη Δήμητρα
Κατσαδήμας Κων/νος
Βούρδα Ελένη
Στάρρα Ανθούλα
Ζούκης Ιωάννης
Παρλαπά Πόπη
Μασαλά-Τζούφη Πιπίτσα

ΕΥΡΩ 40

Παπαδημητρίου Βασιλική
Λιόγκα-Σακκά Βούλα
Ζηκοπούλου-Σιαμπίρη Αφροδίτη

ΕΥΡΩ 30

Καραμπά Ιοκάστη
Δαρδακούλη-Κόκκινου Σπυριδούλα
Βλαστός Ηλίας

Γατσέλου Παναγιώτα
Παπαστεργίου Μαργαρίτα
Τόσκας Γεώργιος
Ζινδριλής Δημήτριος
Βούρβος Νικόλαος
Κακαγιά Δανάη
Ράππη Ρωξάνη
Γεωργίτης Τέλης
Βαρζώκα Αγγελική
Δώδου-Μαργαρίτη Αμαλία
Τζιοβαντάρη Ανθούλα
Σαφαρίκα-Ντέτσικα Ανθούλα
Τσίλης Αριστομένης
Ντιναλέξης Αλέξιος
Σαρηγιάννη Ερμιόνη
Γκούβης Χρήστος
Τσιατούρας Γεώργιος
Καλογήρου Γεώργιος
Βαρέλης Χρήστος
Τσουμάνης Άρης
Λιόντου Γιαννούλα
Τσουμάνης Κων/νος
Γελέκη Βικτωρία
Τσαπάρη Ευδοξία
Μήτσου-Μπασλή Ελευθερία
Ράππη Ευγενία
Φαρμάκη Παρασκευή

ΕΥΡΩ 20

Τσουμάνης Γεώργιος

Η Νέα Διοίκηση του ΜΕΣ ΚΑΤΩ ΣΟΥΔΕΝΩΝ

Την Κυριακή 16 Γενάρη στην αίθουσα του Συνδέσμου Ζαγορισίων Ιωαννίνων έγιναν οι αρχαιρεσίες του ΜΕΣ Κάτω Πεδινών και η καθιερωμένη κοπή της πίτας.

Το νέο Δ.Σ. που προέκυψε από τις αρχαιρεσίες είναι:

Πρόεδρος: Ισμήνη Διαμάντη
Αντιπρόεδρος: Ιωάννης Χουλιάρας
Γ. Γραμματέας: Γεώργιος Σουσόπουλος
Ταμίας: Χριστίνα Νταχρή
Μέλος: Μιχάλης Σουσιόπουλος

Ελεγκτική Επιτροπή: Βλαδίκας Ιωάννης, Φωτεινή Κατελίδη, Γεώργιος Χουλιάρας

το ΖΑΓΟΡΙ μας

Ιδρυτής:
ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ
ΕΤΟΣ 1978

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ι.Λ.Ε.Ζ.

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΕΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ

ΑΠΟ ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΓΚΕΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Επίτιμος Πρόεδρος
ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ

Πρόεδρος
ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Α' Αντιπρόεδρος

ΚΥΡΙΑΖΗ ΚΑΛΛΥ

Β' Αντιπρόεδρος

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑΣ

Γεν. Γραμματέας
ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ταμίας

ΖΑΧΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Έφορος Εκδηλώσεων

ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Μέλος

Αριστίνδην μέλη:
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ ΕΛΕΝΗ

Εξελεγκτική Επιτροπή

ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Πρόεδρος

ΚΑΨΑΛΗΣ ΦΩΚΙΩΝ

Μέλος

ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Μέλος

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

Σίνα 4 Ιωάννινα 454 44

και στο Μυροπολείο

ΚΑΛΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ

Λόρδου Βύρωνος 21

Τηλ. 26510 26266

Ιωάννινα 45444

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού 30 ΕΥΡΩ

Ευρώπης 40 ΕΥΡΩ

Εκτός Ευρώπης 50 \$ ΗΠΑ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

ΡΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ:

Μ. ΔΟΥΒΛΗ - Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπέρη)

Τηλ. 26510 20544 - 26510 27845

Ιωάννινα 454 44

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

– Η **Μαρία Πούρλη** στη μνήμη του συζύγου της **Φρίξου Πούρλη** προσέφερε στο περιοδικό μας το ποσό των 100 ευρώ.

– Ο **Βασίλης** και η **Στέλλα Λαμπρίδη** προσέφεραν στο περιοδικό μας το ποσό των 100 ευρώ στη μνήμη του **Φρίξου Πούρλη**.

– Η **Μαίρη** και η **Αγλαΐα Κωστή** προσέφεραν στο περιοδικό μας το ποσό των 100 ευρώ στη μνήμη του αδελφού τους **Κων/νου Κωστή**

– Η **Μαρία Κοντοκάλη-Δήμου** προσέφερε στο περιοδικό μας το ποσό των 50 ευρώ στη μνήμη του **Δημητρίου** και της **Αρσινόης Κοντοκάλη** και της **Ιφιγένειας Ζάβγιακα**.

– Η **Δωροθέα Ψυχούλα** και τα παιδιά της **Δημήτριος** και **Χρυσάνθη** με την συμπλήρωση έξη μηνών από το θάνατο του συζύγου και πατέρα τους **Ευάγγελου Ψυχούλα**, προσέφεραν στο περιοδικό μας το ποσό των 50 ευρώ.

Θερμές ευχαριστίες.

«Ζ»